

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

An Bhruiséil, 13 Deireadh Fómhair 2023
(OR. en)

14085/23

**Comhad Idirinstitiúideach:
2023/0077(COD)**

LIMITE

**ENER 542
ENV 1113
CLIMA 468
COMPET 984
CONSOM 361
FISC 226
CODEC 1840**

NÓTA

ó: Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig: Coiste na mBuanionadaithe/An Chomhairle

Uimh. an doic. ón 7440/23 + ADD1
gCoim.:

Ábhar: Togra le haghaidh RIALACHÁN ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS
ÓN gCOMHAIRLE lena leasaítear Rialacháin (AE) 2019/943 agus
(AE) 2019/942 mar aon le Treoracha (AE) 2018/2001 agus (AE) 2019/944
chun feabhas a chur ar dhearadh an mhargaidh leictreachais san Aontas
- Cur chuige ginearálta

Gheobhaidh na toscaireachtaí san Iarscríbhinn a ghabhann leis seo an seachtú hathbhreithniú ar an togra thuasluaite, mar a d'ullmhaigh an Uachtaránacht é (REV7).

Tá **cló trom agus líne faoi** théacs nua, le [...] a léirítear téacs a scriosadh, gan scáthú liath ar cheachtar acu.

An méid a scriosadh in 8106/23 ('REV 1'), in 8918/23 ('REV 2'), in 9021/23 ('REV 3'), in 10009/23 ('REV 4'), in 10606/23 ('REV 5') agus in 13771/23 ('REV 6') marcáiltear é le [...]

An téacs nua a cuireadh isteach in 8106/23 ('REV 1'), in 8918/23 ('REV 2'), in 9021/23 ('REV 3'), in 10009/23 ('REV 4'), in 10606/23 ('REV 5') agus in 13771/23 ('REV 6') marcáiltear é i **gcló trom**.

2023/0077 (COD)

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

lena leasaítear Rialacháin (AE) 2019/943 agus (AE) 2019/942 mar aon le Treoracha (AE) 2018/2001 agus (AE) 2019/944 chun feabhas a chur ar dhearadh an mhargaidh leictreachais san Aontas

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 194(2) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an mhéid seo a leanas¹:

¹ Níor cuireadh na haithrisí in oiriúint go fóill toisc go ndéanfar Airteagail 2 agus 3 a dheighilt ón Rialachán leasaitheach seo agus gur Treoir neamhspleách inti féin a bheidh iontu lena ndéanfar Treoracha (AE) 2018/2001 agus (AE) 2019/944 a leasú.

- (1) Tá tugtha faoi deara go bhfuil praghsanna an-ard agus luaineacht sna margaí leictreachais ó bhí mí Mheán Fómhair 2021 ann. Mar a leag Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh ('ACER') amach ina measúnú ar dhearadh mhargadh mórdhíola leictreachais an Aontais² in Aibreán 2022, is toradh é an méid sin go príomha ar an bpraghas ard gáis, a úsáidtear mar ionchur chun leictreachas a ghiniúint.
- (2) Leis an ngéarú ar fhogha míleata na Rúise faoin Úcráin, ar Páirtí Conarthach den Chomhphobal Fuinnimh í, agus leis na smachtbhannaí idirnáisiúnta gaolmhara ó bhí mí Feabhra 2022 ann, cuireadh isteach ar na margaí fuinnimh domhanda agus is measa fós an fhadhb a bhaineann le praghsanna arda gáis, agus bhí tionchair mhóra iarmhartacha acu ar phraghsanna leictreachais. Tá ionradh na Rúise ar an Úcráin ina chúis le héiginnteacht maidir le soláthar tráchtearraí eile freisin, mar shampla gual crua agus amhola, ar tráchtearraí iad a úsáideann suiteálacha giniúna cumhachta. Mar thoradh air sin, tá méaduithe breise substaintiúla tagtha ar an luaineacht i leibhéil praghsanna leictreachais.

² Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh, Measúnú Deiridh ACER ar Dhearadh Mhargadh Mórdhíola Leictreachais an Aontais, Aibreán 2022.

- (3) Mar fhreagairt ar an staid sin, **chuir an Coimisiún Teachtaireacht i láthair i mí Dheireadh Fómhair 2021 dar teideal *Tackling rising energy prices: a toolbox for action and support* [Dul i ngleic le hardú na bpraghsanna fuinnimh: bosca uirlisí le haghaidh gníomhaíochta agus tacaíochta], [...]** ina raibh bosca uirlisí beart a fhéadfaidh an [...]**tAontas** agus a Bhallstáit a úsáid chun aghaidh a thabhairt ar an tionchar láithreach atá ag praghsanna arda fuinnimh ar theaghlaigh agus ar ghnólachtaí, [...]**lena n-áirítear tacaíocht ioncaim, buntáistí cánach, coigilteas gáis agus bearta stórála[...]** agus chun athléimneacht in aghaidh suaitheadh praghsanna amach anseo a neartú. Sa teachtaireacht uaidh an 8 Márta 2022 dar teideal: *REPowerEU: Joint European Action for more affordable, secure and sustainable energy* [REPowerEU: Gníomhaíocht Chomhpháirteach Eorpach ar mhaithe le fuinneamh níos inacmhainne, níos sláine agus níos inbhuanaithe]³, leag an Coimisiún amach sraith beart breise chun an bosca uirlisí a neartú agus chun freagairt ar phraghsanna fuinnimh atá ag ardú. An 23 Márta 2022, bhunaigh an Coimisiún córas sealadach maidir le Státchabhair freisin chun fóirdheontais áirithe a cheadú chun tionchar na bpraghsanna arda fuinnimh a mhaolú⁴.

³ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle Eorpach, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún - REPowerEU: Gníomhaíocht Chomhpháirteach Eorpach ar mhaithe le fuinneamh níos inacmhainne, níos sláine agus níos inbhuanaithe, COM/2022/108 final

⁴ *Communication from the Commission Temporary Crisis Framework for State Aid measures to support the economy following the aggression against Ukraine by Russia* [Teachtaireacht ón gCoimisiún maidir le Creat Sealadach Géarchéime le haghaidh bearta stáitchabhrach chun tacú leis an ngeilleagar i ndiaidh fhogha na Rúise faoin Úcráin] C 131 I/01, C/2022/1890.

- (4) An 18 Bealtaine 2022 chuir an Coimisiún an Plean REPowerEU i láthair⁵, plean lenar tugadh isteach bearta breise lena ndírítear ar choigilteas fuinnimh, éagsúlú soláthairtí fuinnimh agus rolladh amach luathaithe an fhuinnimh in-athnuaite arb é is aidhm dó deireadh a chur le spleáchas an Aontais ar bhreosláí iontaise na Rúise, lena n-áirítear togra chun sprioc 2030 an Aontais maidir le foinsí in-athnuaite fuinnimh a mhéadú go 45 %. Thairis sin, sa Teachtaireacht dar teideal *Communication on Short-Term Energy Market Interventions and Long-Term Improvements to the Electricity Market Design* [Teachttaireacht maidir le hIdirghabhálacha Gearrthéarmacha sa Mhargadh Fuinnimh agus Feabhsuithe Fadtéarmacha ar Dhearadh an Mhargaidh Leictreachais⁶], anuas ar bhearta gearrthéarmacha breise a leagan amach chun dul i ngleic le praghsanna arda fuinnimh, sainaithníodh réimsí a d'fhéadfadh a bheith ann chun feabhas a chur ar dhearadh an mhargaidh leictreachais agus fógraíodh an rún chun measúnú a dhéanamh ar na réimsí sin d'fhonn an creat reachtach a athrú[...].

⁵ *Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - REPowerEU Plan* [Teachttaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle Eorpach, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus Coiste na Réigiún - An Plean REPowerEU], (COM(2022) 230.

⁶ *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - Short-Term Energy Market Interventions and Long Term Improvements to the Electricity Market Design – a course for action* [Teachttaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún - Idirghabhálacha gearrthéarmacha sa mhargadh fuinnimh agus feabhsuithe fadtéarmacha ar dhearadh an mhargaidh leictreachais - plean gníomhaíochta] COM(2022) 236 final.

- (5) **Chun** [...]aghaidh a thabhairt go práinneach ar an ngéarchéim praghsanna agus ar ábhair imní slándála agus chun dul i ngleic leis na harduithe praghsanna do na saoránaigh, [...], ghlac an tAontas roinnt gníomhartha dlí, ar nós Rialachán (AE) 2022/1032 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷ lena mbunaítear córas láidir stórála gáis⁸, Rialachán (AE) 2022/1369 ón gComhairle⁹ lena soláthraítear bearta éifeachtacha maidir le laghdú ar éileamh ar ghás agus ar leictreachas¹⁰, Rialachán (AE) 2022/1854¹¹ ón gComhairle lena mbunaítear córais teorannaithe praghsanna chun brabúis amhantair a sheachaint i margaí an gháis agus an leictreachais araon¹² agus Rialachán (AE) 2022/2577¹³ ón gComhairle lena mbunaítear bearta chun dlús a chur leis na nósanna imeachta um dheonú ceadanna le haghaidh suiteálacha fuinnimh in- athnuaite¹⁴.

⁷ Rialachán (AE) 2022/1032 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Meitheamh 2022 lena leasaítear Rialacháin (AE) 2017/1938 agus (CE) Uimh. 715/2009 i dtaca le stóráil gáis, (IO L 173, 30.6.2022, *lch. 17*)

⁸ [...]

⁹ Rialachán (AE) 2022/1369 ón gComhairle an 5 Lúnasa 2022 maidir le bearta comhordaithe maidir le laghdú ar éileamh ar ghás, IO L 206 agus Rialachán (AE) 2022/1854 ón gComhairle an 6 Deireadh Fómhair 2022 maidir le hidirghabháil éigeandála chun aghaidh a thabhairt ar phraghsanna arda fuinnimh, (IO L 206, 8.8.2022, *lch. 1*)

¹⁰ [...]

¹¹ Rialachán (AE) 2022/1854 ón gComhairle an 6 Deireadh Fómhair 2022 maidir le hidirghabháil éigeandála chun aghaidh a thabhairt ar phraghsanna arda fuinnimh (IO L 261I, 7.10.2022, *lch. 1*)

¹² [...]

¹³ Rialachán (AE) 2022/2577 ón gComhairle an 22 Nollaig 2022 lena leagtar síos creat chun dlús a chur le himscaradh fuinnimh in-athnuaite (IO L 335, 29.12.2022, *lch. 36*).

¹⁴ [...]

- (6) Le margadh **fuinnimh** dea-chomhtháite a chuireann leis an bpacáiste ‘Fuinneamh [...] glan do gach Eorpach [...]’¹⁵ a glacadh in 2018 agus in 2019¹⁶ (**‘an Pacáiste maidir le Fuinneamh Glan’**), ba cheart don Aontas a bheith in ann leas a bhaint as na tairbhí eacnamaíocha a bhaineann le margadh aonair fuinnimh i ngnáthimthosca margaidh, lena ndéanfaí slándáil an tsoláthair a áirithiú agus an próiseas dícharbónaithe a chothú. Leis an idirnascacht trasteorann, áirithítear freisin go n-oibreoidh an córas cumhachta ar bhealach níos sábháilte, níos iontaofa agus níos éifeachtúla.

¹⁵ Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus na Gníomhaíochta Aeráide, (IO L 328, 21.12.2018, lch. 1); Treoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn (IO L 328, 21.12.2018, lch. 82); Treoir (AE) 2018/2002 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 lena leasaítear Treoir 2012/27/AE maidir le héifeachtúlacht fuinnimh (IO L 328, 21.12.2018, lch. 210); Rialachán (AE) 2019/942 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 lena mbunaítear Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (IO L 158, 14.6.2019, lch. 22); Rialachán (AE) 2019/943 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 maidir leis an margadh inmheánach don leictreachas (IO L 158, 14.6.2019, lch. 54); Treoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 maidir le rialacha comhchoiteanna don mhargadh inmheánach don leictreachas (IO L 158, 14.6.2019, lch. 125).

¹⁶ [...]

- (7) Le dearadh an mhargaidh leictreachais atá ann faoi láthair, cuidíodh freisin le teacht chun cinn táirgí, seirbhísí agus beart nua agus nuálach maidir le margaí leictreachais miondíola, lena dtacaítear leis an éifeachtúlacht fuinnimh agus le glacadh an fhuinnimh in-athnuaite agus lena bhfeabhsaítear roghanna ionas go gcuideofar le tomhaltóirí a mbillí fuinnimh a laghdú freisin trí shuiteálacha giniúna mionscála agus trí sheirbhísí atá ag teacht chun cinn chun freagairt don éileamh a sholáthar. I dtaca le hacmhainneacht digiteáil an chórais fuinnimh a fhorbairt agus i dtaca leis an acmhainneacht sin a thapú, mar shampla rannpháirtíocht ghníomhach tomhaltóirí, ba cheart iad a bheith ina bpríomheilimint dár margaí agus dár gcórais leictreachais amach anseo. An tráth céanna, is gá roghanna tomhaltóirí a urramú agus é a chur ar a gcumas do thomhaltóirí tairbhiú de thairiscintí éagsúla conartha.
- (8) **Mar sin féin, [...]** i gcomhthéacs na géarchéime fuinnimh, [...] léirigh dearadh an mhargaidh leictreachais atá ann faoi láthair freisin go bhfuil roinnt easnaimh thábhachtacha ann a bhaineann leis an tionchar a bhíonn ag praghsanna arda luaineacha breoslaí iontaise ar mhargaí leictreachais gearrthéarmacha, easnaimh lena bhfágtar teaghlaigh agus cuideachtaí neamhchosanta ar mhéaduithe móra ar phraghsanna ag a mbíonn tionchar ar a mbillí leictreachais.
- (9) I dtaca le leathadh amach níos tapúla an fhuinnimh in-athnuaite agus na dteicneolaíochtaí solúbtha glana, is é an bealach is inbhuanaithe agus is costéifeachtaí é chun laghdú struchtúrach a dhéanamh ar an éileamh ar bhreoslaí iontaise le haghaidh giniúint leictreachais agus le haghaidh tomhaltas díreach trí leictriú agus trí chomhtháthú córas fuinnimh. A bhui leis na costais oibriúcháin ísle a bhaineann leo, is féidir le foinsí in-athnuaite tionchar dearfach a bheith acu ar phraghsanna leictreachais ar fud an Aontais agus tomhaltas díreach breoslaí iontaise a laghdú.

- (10) Leis na hathruithe ar dhearadh an mhargaidh leictreachais, ba cheart a áirithiú go dtabharfaí do na tomhaltóirí, lena n-áirítear na tomhaltóirí is leochailí, na tairbhí a bhaineann leis an méadú ar leathadh amach na cumhachta in-athnuaite, agus na tairbhí a bhaineann leis an aistriú fuinnimh ina iomláine, agus ar deireadh, go ndéanfaí iad a chosaint ar ghéarchéimeanna fuinnimh agus go seachnófaí níos mó teaghlach a bheith ag titim isteach i sáinn na bochtaineachta fuinnimh. Leis **na hathruithe sin** [...], ba cheart an tionchar atá ag praghsanna arda breoslaí iontaise, go háirithe praghsanna gáis, ar phraghsanna leictreachais a mhaolú, arb é is aidhm dóibh é a chur ar a gcumas do theaghlaigh agus do chuideachtaí tairbhe a bhaint as fuinneamh inacmhainne slán ó fhoinsí inbhuanaithe in-athnuaite agus ísealcharbóin san fhadtearma.
- (11) I dtaca leis an athchóiriú ar dhearadh an mhargaidh leictreachais, ní hamháin go rachadh sé chun tairbhe do thomhaltóirí teaghlaigh ach rachadh sé chun tairbhe d'iomaíochas thionscail an Aontais freisin trí na féidearthachtaí atá acu a éascú chun na hinfheistíochtaí teicneolaíochta glaine a theastaíonn uathu a dhéanamh chun a gconairí aistrithe i dtreo aeráidneodrachta a chomhlíonadh. Ní mór bonn láidir monaraíochta teicneolaíochta glaine a bheith ann chun tacú leis an aistriú fuinnimh san Aontas. Leis na hathchóirithe sin, tacófar le leictriú inacmhainne an tionscail agus le seasamh an Aontais mar cheannaire domhanda i dtéarmaí taighde agus nuálaíochta i dteicneolaíochtaí fuinnimh ghlain.
- (12) Is príomhuirlis iad margaí gearrthéarmacha atá dea-fheidhmiúil agus éifeachtúil chun fuinneamh in-athnuaite agus foinsí solúbthachta a chomhtháthú sa mhargadh agus chun comhtháthú córas fuinnimh a éascú ar bhealach costéifeachtach.

- (13) Baineann tábhacht ar leith le margai ionlae chun foinsí in-athnuaite inathraitheacha fuinnimh a chomhtháthú sa chóras leictreachais ar an gcostas is lú toisc go dtugann siad an fhéidearthacht do rannpháirtithe sa mhargadh ganntanais nó barrachas leictreachais a thrádáil níos gaire don aga seachadta. Ós rud é nach féidir le gineadóirí an fhuinnimh in-athnuaite inathraithigh ach meastachán cruinn a dhéanamh ar a dtáirgeadh gar don aga seachadta, tá sé ríthábhachtach dóibh líon uasta deiseanna trádála a bheith acu trí rochtain ar mhargadh leachtach chomh gar agus is féidir d'aga seachadta an leictreachais. **Ba cheart, dá bhrí sin, am dúnta gheata an mhargaidh thraschreasaigh ionlae a ghiorrú agus a shainiú níos gaire don fhíor-am. I gcás ina gcuirfeadh an t-athrú sin cinnteacht an tsoláthair i mbaol, ba cheart an deis a bheith ag na hoibreoirí córais tarchurtha maolú a iarraidh, bunaithe ar mheasúnú tionchair agus faoi réir formheas rialála, chun síneadh ar an amlíne cur chun feidhme a iarraidh. Ba cheart plean gníomhaíochta a bheith ar áireamh san iarraidh sin, plean ina mbeadh céimeanna nithiúla maidir le ham nua dúnta an gheata ionlae a chur chun feidhme.**

- (14) Dá bhrí sin, i gcás na margáí ionlae, tá sé tábhachtach oiriúnú do rannpháirtíocht theicneolaíochtaí an fhuinnimh in-athnuaite inathraithe, mar shampla [...] **fuinneamh** gréine agus gaoithe, agus freisin do rannpháirtíocht na freagartha don éileamh agus na stórála **fuinnimh**. Ba cheart feabhas a chur ar leachtacht na margáí ionlae trí na leabhair ordaithe a chomhroinnt idir oibreoirí margaidh laistigh de chrios tairisceana, agus freisin i gcás ina socraítear na hacmhainneachtaí traschreasacha ag nialas nó tar éis am dúnta gheata an mhargaidh ionlae. **Chun a áirithiú go roinnfear leabhair ordaithe idir oibreoirí ainmnithe sa mhargadh leictreachais (OAMLanna) sna creataí ama lá roimh ré agus ionlae, ba cheart do OAMLanna na horduithe go léir a chur isteach faoi bhráid na cúplála lá amháin roimh ré agus ionlae agus níor cheart dóibh trádáil táirgí lá roimh ré agus ionlae, ná táirgí a bhfuil saintréithe comhchosúla acu, a eagrú lasmuigh den chúpláil lá amháin roimh ré agus ionlae. Chun aghaidh a thabhairt ar an riosca bunúsach idirdhealaithe i dtrádáil táirgí lá roimh ré agus ionlae laistigh agus lasmuigh den chúpláil lá amháin roimh ré agus ionlae, agus ar an draenáil iarmhartach leachtachta i margáí leictreachais cúpláilte an Aontais, ba cheart feidhm a bheith ag an oibleagáid sin maidir le OAMLanna, maidir le gnóthais a fheidhmíonn rialú nó aon cheart go díreach nó go hindíreach ar OAML agus maidir le gnóthais atá á rialú go díreach nó go hindíreach ag OAML. Thairis sin, ba cheart am dúnta gheata an mhargaidh ionlae a shocrú níos gaire don aga seachadta chun uasmhéadú a dhéanamh ar na deiseanna atá ag rannpháirtithe sa mhargadh i ndáil le ganntanais agus barrachas leictreachais a thrádáil agus chun rannchuidiú le foinsí in-athnuaite inathraitheacha fuinnimh a chomhtháthú sa chóras leictreachais ar bhealach níos fearr.**
- (15) Ina theannta sin, leis na margáí leictreachais gearrthéarmacha, ba cheart a áirithiú gur féidir le soláthraithe seirbhíse solúbthachta ar mionscála a bheith rannpháirteach tríd an méid íosta tairisceana a íslíú.

- (16) Chun comhtháthú éifeachtúil an leictreachais a ghintear ó fhoinsí in-athnuaite inathraitheacha fuinnimh a áirithiú agus chun an gá atá le giniúint leictreachais atá bunaithe ar bhreoslaí iontaise a laghdú **tráth a mbeidh géarchéim ann maidir le praghsanna leictreachais[...]**, ba cheart d'oibreoirí córais tarchurtha a bheith in ann táirge buaicscafa a dhearadh lena mbeifear in ann freagairt don éileamh [...] **breise chun** rannchuidiú le laghdú a dhéanamh[...] ar thomhaltas sa chóras leictreachais[...]. **[.../ Ba cheart don táirge buaicscafa, dá réir, rannchuidiú le slándáil an tsoláthair le linn géarchéime i bpragsanna leictreachais[...], le cois a bheith ag rannchuidiú le praghsanna mórdhíola leictreachais a íslíú. [.../Ós rud é gurb é is aidhm don táirge buaicscafa tomhaltas an leictreachais a laghdú agus a aistriú, ba cheart raon feidhme an táirge sin a bheith teoranta don fhreagairt[.../ don éileamh. Ós rud é nach bhfuil sé beartaithe an táirge buaicscafa [.../ a chur i bhfeidhm ach amháin i gcásanna áirithe ina mbíonn géarchéim ann maidir le praghsanna leictreachais, [.../féadfar an táirge a sholáthar suas le seachtain roimh ré sula [.../scaoilfear breis acmhainneachta le haghaidh na freagartha don éileamh. [.../Ba cheart d'oibreoirí córais tarchurtha a bheith in ann an táirge buaicscafa a ghníomhachtú bunaithe ar réamhaisnéis an éilimh. De rogha air sin, ba cheart go bhféadfaí an táirge buaicscafa [.../ a ghníomhachtú go huathoibríoch laistigh den mhargadh lá roimh ré, bunaithe ar an bpraghas fuinnimh a gealladh agus an acmhainneacht laghdaithe éilimh á soláthar.** Chun méideanna an laghdaithe ar an éileamh gníomhachtaithe a fhíorú, ba cheart don oibreoir córais tarchurtha úsáid a bhaint as bonnlíne lena léirítear an tomhaltas leictreachais a mheastar a bheidh ann gan an táirge buaicscafa a ghníomhachtú.

- (17) Chun bheith in ann páirt ghníomhach a ghlacadh sna margaí leictreachais agus chun a solúbthacht a sholáthar, déantar tomhaltóirí a fheistiú de réir a chéile le córais méadraithe chliste. Mar sin féin, tá rolladh amach na gcóras méadraithe chliste fós mall i roinnt Ballstát. Sna cásanna sin nach bhfuil córais méadraithe chliste suiteáilte go fóill agus i gcásanna nach dtugann na córais méadraithe chliste caoi don leibhéal leordhóthanach gráinneachta sonraí, ba cheart d'oibreoirí córais tarchurtha agus dáileacháin a bheith in ann úsáid a bhaint as sonraí ó ghairis **tomhais**[...] thiomnaithe le haghaidh inbhreathnaitheacht agus socrú seirbhísí solúbthachta, mar shampla freagairt don éileamh agus stóráil fuinnimh. Trí úsáid sonraí ó ghairis **tomhais**[...] thiomnaithe a chumasú le haghaidh inbhreathnaitheachta agus socraithe, ba cheart rannpháirtíocht ghníomhach na dtomhaltóirí sa mhargadh a éascú agus a bhfreagairt don éileamh a fhorbairt. Ba cheart ceanglais cháilíochta a bhaineann leis na sonraí a bheith ag gabháil le húsáid sonraí ó na gairis **tomhais**[...] thiomnaithe sin.
- (18) Bunaítear leis an Rialachán seo bunús dlí chun sonraí pearsanta a phróiseáil i **gcomhréir le Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle**¹⁷[...]. Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go gcomhlíontar gach prionsabal agus oibleagáid maidir le cosaint sonraí pearsanta a leagtar síos i **Rialachán (AE) 2016/679** [...], lena n-áirítear maidir le híoslaghdu sonraí. I gcás inar féidir cuspóir na Treorach seo a bhaint amach gan sonraí pearsanta a phróiseáil, ba cheart do [...] **rialaitheoirí sonraí** brath ar shonraí anaithnidithe agus comhiomlánaithe.

¹⁷ **Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO L 119, 4.5.2016, lch. 1).**

- (19) Teastaíonn réamh-mhargaí éifeachtacha agus éifeachtúla ó thomhaltóirí agus ó sholáthróirí chun a neamhchosaint fhadtéarmach ar phraghsanna a chumhdach agus chun an spleáchas ar phraghsanna gearrthéarmacha a laghdú. Chun a áirithiú **gur féidir le** custaiméirí fuinnimh ar fud an [...] **Aontais** tairbhe iomlán a bhaint as na buntáistí a bhaineann le margaí leictreachais comhtháite agus iomaíocht ar fud an Aontais, ba cheart feabhas a chur ar fheidhmiú réamh-mhargadh leictreachais an Aontais trí mhoil fhíorúla réigiúnacha a bhunú d'fhonn ilroinnt na margaí atá ann cheana agus an leachtacht íseal atá ann i roinnt mhaith criosanna tairisceana a shárú. Le moil fhíorúla réigiúnacha, ba cheart iliomad criosanna tairisceana a chumhdach, agus san am céanna comhghaol leordhóthanach praghsanna á áirithiú. D'fhéadfadh sé nach gcumhdaítear le mol fíorúil **réigiúnach** roinnt criosanna tairisceana i dtéarmaí rannchuidiú le praghas tagartha an mhoil. Mar sin féin, ba cheart do rannpháirtithe sa mhargadh ó na criosanna tairisceana fós a bheith in ann fálú a dhéanamh trí bhíthin moil.

(19b) [...]Chun [...]/dálaí aonfhoirmeacha a áirithiú maidir le cur chun feidhme an Rialacháin seo, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún/.../ [...]/chun rialacha mionsonraithe a leagan amach maidir le dearadh réamh-mhargadh leictreachais an Aontais i ndáil le moil fhíorúla réigiúnacha a bhunú. Chun sineirgí leis an gcreat rialála atá ann cheana a áirithiú, ba cheart tabhairt na gcumhachtaí cur chun feidhme in Airteagal 59 de Rialachán (AE) 2019/943 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁸ a leathnú le go gcumhdófaí freisin na gnéithe is gá chun moil fhíorúla a bhunú. Ba cheart don Choimis[...]iún measúnú tionchair a dhéanamh sula bhfeidhmeoidh sé na cumhachtaí cur chun feidhme sin/.../. I gcás inarb ábhartha, ba cheart a chur san áireamh sa mheasúnú tionchair na himpleachtaí a bhaineann le moil fhíorúla réigiúnacha a bhunú i dtaca leis na comhaontuithe idir-rialtas atá ann cheana agus a bhaineann le comhúinéireacht trasteorann na ngléasraí cumhachta. Ba cheart na cumhachtaí cur chun feidhme a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle.’

¹⁸ Rialachán (AE) 2019/943 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 maidir leis an margadh inmheánach don leictreachas (*IO L 158, 14.6.2019, lch. 54*).

- (20) Le moil fhíorúla, ba cheart praghas comhiomlánaithe an iliomaid criosanna tairisceana a léiriú agus praghas tagartha a sholáthar, praghas ar cheart d'oibreoirí an mhargaidh a úsáid chun táirgí fálaithe todhchaíochta a thairiscint. Sa mhéid sin, níor cheart moil fhíorúla a thuiscint mar eintitis a shocraíonn nó a fhorghníomhaíonn idirbhearta. Leis na moil fhíorúla réigiúnacha, trí innéacs pragsanna tagartha a sholáthar, ba cheart comhthiomsú leachtachta a chumasú agus deiseanna fálaithe níos fearr a chur ar fáil do rannpháirtithe sa mhargadh.
- (21) Chun feabhas a chur ar na féidearthachtaí atá ag rannpháirtithe sa mhargadh i dtaca le fálú a dhéanamh, ba cheart ról an aon ardáin amháin um leithdháileadh arna bhunú i gcomhréir le Rialachán (AE) 2016/1719 ón gCoimisiún¹⁹ a leathnú. Leis an aon ardán amháin um leithdháileadh, ba cheart trádáil i gcearta tarchurtha fadtéarmacha airgeadais a thairiscint idir na criosanna tairisceana éagsúla agus na moil fhíorúla réigiúnacha. Na horduithe a chuirfidh rannpháirtithe sa mhargadh isteach le haghaidh cearta tarchurtha airgeadais, [...] **ba cheart** iad a mheaitseáil le leithdháileadh comhuaineach acmhainneachta traschreasaí fadtéarmaí. Ba cheart an mheaitseáil agus an leithdháileadh sin a dhéanamh go tráthrialta chun leachtacht leordhóthanach a áirithiú agus, dá bhrí sin, féidearthachtaí éifeachtúla fálaithe a áirithiú le haghaidh rannpháirtithe sa mhargadh. Ba cheart na cearta tarchurtha fadtéarmacha a eisiúint le haibíochtaí rialta, [...] idir mí amháin chun tosaigh agus 3 bliana chun tosaigh ar a laghad [...], chun iad a ailíniú le tréimhse thipiciúil fálaithe na rannpháirtithe sa mhargadh. Ba cheart an t-aon ardán amháin um leithdháileadh a bheith faoi réir faireacháin agus forfheidhmithe chun a áirithiú go ndéanfaidh sé a chúraimí mar is ceart.

¹⁹ **Rialachán (AE) 2016/1719 ón gCoimisiún an 26 Meán Fómhair 2016 lena mbunaítear treoirlíne maidir le leithdháileadh todhchaí acmhainneachta (IO L 259, 27.9.2016, lch. 42).**

- (22) Le taraifí gréasáin, ba cheart oibreoirí córais tarchurtha agus dáileacháin a dhreasú chun seirbhísí solúbthachta a úsáid trí réitigh nuálacha a fhorbairt a thuilleadh chun an eangach atá ann cheana a bharrfheabhsú agus chun seirbhísí solúbthachta a sholáthar, go háirithe freagairt don éileamh nó stóráil. Chun na críche sin, ba cheart taraifí gréasáin a cheapadh ionas go gcuirfear san áireamh caiteachas oibríochtúil agus caiteachas caipitiúil na n-oibreoirí córas nó meascán éifeachtúil den dá rud ionas gur féidir leo an córas leictreachais a oibriú go costéifeachtach. **Níor cheart leis an gceanglas maidir le costléiritheacht go gcuirfí srian leis an deis costais a athdháileadh go héifeachtúil i gcásanna ina gcuirtear muirir ghréasáin athraitheacha suímh nó ama i bhfeidhm.** Leis sin, rannchuideofaí a thuilleadh le foinsí in-athnuaite fuinnimh a chomhtháthú ar an gcostas is lú le haghaidh an chórais leictreachais agus chuirfí ar a gcumas do chustaiméirí deiridh a réitigh sholúbthachta a luacháil.

- (23) I gcás foinsí in-athnuaite fuinnimh amach ón gcósta, mar shampla fuinneamh gaoithe amach ón gcósta, fuinneamh aigéin agus fuinneamh fótvoltach ar snámh, beidh ról lárnach acu i dtaca le tógáil córais cumhachta a bheidh bunaithe ar fhoinsí in-athnuaite fuinneamh den chuid is mó, agus i dtaca leis an aeráidneodracht a áirithiú faoi 2050. Mar sin féin, tá bacainní substaintiúla ann maidir leis na foinsí sin a leathadh amach ar bhonn níos leithne agus éifeachtúil, rud a chuireann cosc ar an uas-scálú ollmhór is gá chun na cuspóirí sin a bhaint amach. D'fhéadfadh bacainní comhchosúla teacht chun cinn i gcás teicneolaíochtaí le haghaidh úsáid amach ón gcósta eile amach anseo. Áirítear ar na bacainní sin rioscaí infheistíochta a bhaineann le cás uathúil topagrafach na dtionscadal hibrídeach amach ón gcósta atá nasctha le níos mó ná margadh amháin **i gcríos tairisceana amach ón gcósta. Tá sé tábhachtach aghaidh a thabhairt ar na constaicí sin ar bhealach tráthúil agus éifeachtúil.** Chun an riosca infheistíochta a laghdú le haghaidh na bhforbróirí tionscadail amach ón gcósta sin agus d'fhonn a áirithiú go mbeidh rochtain iomlán ar an margadh ag na tionscadail i gcríos tairisceana amach ón gcósta ar na margaí máguaird, ba cheart d'oibreoirí córais tarchurtha, i dtaca leis na tionscadail amach ón gcósta **i gcríos tairisceana amach ón gcósta**, rochtain ar acmhainneacht an idirnascaire hibrídigh faoi seach a ráthú le haghaidh gach aonaid ama margaidh, **go dtí an acmhainneacht a comhaontaíodh sa chomhaontú nasctha agus ar an gcaoi sin, aon ró-acmhainneacht a d'fhéadfadh a bheith ann a eisiámh.** I gcás ina laghdaítear na hacmhainneachtaí tarchurtha atá ar fáil sa mhéid nach féidir méid iomlán na giniúna leictreachais a thabhairt chun an mhargaidh, ar méid é a bheadh an tionscadal amach ón gcósta in ann a onnmhairiú murach sin, ba cheart é a chur ar a gcumas don oibreoir córais tarchurtha nó do na hoibreoirí atá freagrach as an ngá le teorainn a chur leis an acmhainneacht, amach anseo, chun cúiteamh a thabhairt don oibreoir tionscadail eischósta trí ioncam ó phlódú a úsáid ar bhealach comhréireach. Leis an gcúiteamh sin, **ba cheart cothromaíocht a bhaint amach idir ioncam laghdaithe na n-oibreoirí gléasraí giniúna leictreachais inathnuaite amach ón gcósta mar gheall ar an laghdú sin ar rochtain ar mhargaí idirnasctha agus níor cheart baint a bheith ag an gcúiteamh sin ach leis an acmhainneacht táirgthe atá ar fáil don mhargadh, rud a d'fhéadfadh a bheith spleách ar an aimsir agus lena n-eisiatar oibríochtaí éartha agus cothabhála an tionscadail amach ón gcósta. Níor cheart an cúiteamh i gcás easpa rochtana ar an líonra tarchurtha a thuiscint mar sheoladh tosaíochta. Thairis sin, níor cheart cúiteamh dúbailte a bheith ann riamh as an riosca céanna a chumhdaítear faoin bhforáil seo, mar shampla má tá chumhdaítear an riosca faoi chonradh difríochta cheana féin, nó faoi scéim tacaíochta ábhartha eile.** I dtaca leis na sonraí, lena n-áirítear na coinníollacha faoina bhféadfaidh an beart dul in éag, **mar shampla toisc dóthain éilimh a bheith ann laistigh den limistéar tairisceana amach ón gcósta nó rochtain dhíreach a bheith ann ar líon leordhóthanach margaí chun go bhféadfaí imeacht astu, chomh maith le haghaidh a thabhairt ar bhacainní, tá sé beartaithe iad a shainiú i ngníomh cur chun feidhme [...] lena n-áirítear, i gcás inarb ábhartha, trí leasuithe ar Rialachán (AE) 2015/1222[...]** ón gCoimisiún

- (24) Sa mhargadh mórdhíola lá roimh ré, leithdháiltear leictreachas ó na gléasraí cumhachta ag a bhfuil costais imeallacha níos ísle ar dtús ach socraítear an praghas a fhaigheann gach rannpháirtí sa mhargadh leis an ngléasra deireanach is gá chun an t-éileamh a chumhdach, arb é atá ann an gléasra ag a bhfuil na costais imeallacha is airde, nuair a dhéantar na margaí a imríteach. Sa chomhthéacs sin, léirigh an ghéarchéim fuinnimh gur féidir leis an méadú ar phraghas an gháis agus an ghuaile chrua a bheith ina gcúis le méaduithe eisceachtúla marthanacha ar na praghsanna ag a ndéanann na saoráidí giniúna gás agus gualbhreoslaithe tairiscint sa mhargadh mórdhíola lá roimh ré. Dá thoradh sin, tá praghsanna thar a bheith ard sa mhargadh lá roimh ré ar fud an Aontais, ós rud é gur minic gurb iad na saoráidí giniúna gás agus gualbhreoslaithe na gléasraí sin a bhfuil na costais imeallacha is airde acu is gá chun freastal ar an éileamh ar leictreachas.
- (25) I bhfianaise ról an phraghais sa mhargadh lá roimh ré mar thagairt don phraghas i margaí mórdhíola leictreachais eile, agus ós rud é go bhfaigheann gach rannpháirtí sa mhargadh an praghas imréitigh, tá ioncam ard taifeadta go comhsheasmhach ag na teicneolaíochtaí a bhfuil costais imeallacha i bhfad níos ísle acu.
- (26) Chun spriocanna dícharbónaithe an Aontais a bhaint amach agus chun go mbeidh na cuspóirí a leagtar amach in REPowerEU níos neamhspleáiche ar fhuinneamh, ní mór don Aontas dlús a chur le leathadh amach na bhfoinsí in-athnuaite fuinnimh ar luas i bhfad níos tapúla. I bhfianaise na riachtanas infheistíochta is gá chun na spriocanna sin a bhaint amach, ba cheart don mhargadh a áirithiú go mbunófar comhartha praghais fadtéarmach.

- (27) Sa chreat sin, ba cheart do na Ballstáit a ndícheall a dhéanamh chun na dálaí cearta margaidh a chruthú le haghaidh ionstraimí margadhbhunaithe fadtéarmacha, mar shampla comhaontuithe ceannaigh cumhachta ('PPAnna'). Is comhaontuithe ceannaigh déthaobhacha idir táirgeoirí agus ceannaitheoirí leictreachais iad PPAnna. Soláthraíonn siad cobhsaíocht fhadtéarmach praghsanna don chustaiméir agus an chinnteacht is gá don táirgeoir chun an cinneadh infheistíochta a dhéanamh. Mar sin féin, níl margai gníomhacha PPA ach ag dornán Ballstát agus is iondúil go mbíonn ceannaitheoirí teoranta do chuideachtaí móra, go háirithe toisc go mbíonn bacainní roimh PPAnna, go háirithe an deacracht a bhaineann leis an riosca mainneachtana íocaíochta ón gceannaitheoir a chumhdach sna comhaontuithe fadtéarmacha sin. Ba cheart do na Ballstáit an gá atá le margadh dinimiciúil PPA a chruthú a chur san áireamh agus na beartais á socrú acu chun na cuspóirí dícharbónaithe fuinnimh a leagtar amach ina bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide a bhaint amach.

(28) **I gcomhréir [...] le Treoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁰**, tá na Ballstáit le measúnú a dhéanamh ar na bacainní rialála agus riaracháin atá roimh PPAnna inathnuaiteáin fadtéarmacha, agus **leis [...]** na bacainní gan údar ar na comhaontuithe sin a bhaint agus le glacadh na gcomhaontuithe sin a chur chun cinn. Ina theannta sin, tá na Ballstáit le tuairisc a thabhairt ina bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide ar bheartais agus ar bhearta lena n-éascaítear glacadh PPAnna ‘inathnuaiteáin’. Gan dochar don oibleagáid sin maidir le tuairisciú a dhéanamh ar an gcomhthéacs rialála lena ndéantar difear do mhargadh PPA, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go mbeidh rochtain ag cuideachtaí a bhfuil bacainní iontrála orthu ar mhargadh PPA agus nach bhfuil deacrachtaí airgeadais acu [...]ar ionstraimí chun laghdú a dhéanamh ar na rioscaí airgeadais a bhaineann le mainneachtain ceannaitheora a oibleagáidí iocaíochta fadtéarmacha faoi chuimsiú PPAnna. D’fhéadfadh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh scéim ráthaíochta a bhunú ar phraghsanna an mhargaidh **mura mbeadh teacht acu ar ráthaíochtaí príobháideacha nó mura mbeadh rochtain leordhóthanach orthu. Sa chás sin**, ba cheart do na Ballstáit forálacha a chur san áireamh ionas nach n-ísleofar an leachtacht sna margaí leictreachais, mar shampla trí PPAnna airgeadais a úsáid. **D’fhéadfadh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh comhiomlánú an éilimh ar PPAnna ó chustaiméirí a éascú, ar custaiméirí iad a mbíonn bacainní rompu dul isteach i margadh PPA astu féin, ach a bhféadfadh sé go soláthróidís, i dteannta a chéile, tairiscint tharraingteach ar PPAnna do na táirgeoirí.** Níor cheart do na Ballstáit tacaíocht a thabhairt do PPAnna a cheannaíonn giniúint ó bhreoslaí iontaise. Cé gur cheart an cur chuige réamhshocraithe a bheith neamh-idirdhealaitheach idir tomhaltóirí, d’fhéadfadh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh na hionstraimí sin a dhíriú ar chatagóirí sonracha tomhaltóirí, agus critéir oibiachtúla agus neamh-idirdhealaitheacha á gcur i bhfeidhm acu. Sa chreat sin, ba cheart do na Ballstáit an ról a d’fhéadfadh a bheith ag [...] **saoráidí** a sholáthraítear ar leibhéal an Aontais a chur san áireamh, mar shampla ag an mBanc Eorpach Infheistíochta (‘BEI’).

²⁰ **Treoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn (IO L 328, 21.12.2018, lch. 82).**

- (29) Tá roinnt ionstraimí ar fáil do na Ballstáit chun tacú le forbairt mhargaí PPA agus tacaíocht phoiblí á ceapadh agus á leithdháileadh acu. Dá gceadófaí d'fhorbróirí tionscadail fuinnimh in-athnuaite atá rannpháirteach i dtairiscint tacaíochta poiblí sciar den ghiniúint a choinneáil lena dhíol trí PPA, rannchuideofaí le margaí PPA a chothú agus a fhás. Ina theannta sin, mar chuid den mheastóireacht sin ar thairiscintí, ba cheart do na Ballstáit féachaint le critéir a chur i bhfeidhm chun rochtain ar mhargadh PPA a dhreasú do ghníomhaithe a bhfuil bacainní iontrála orthu, mar shampla fiontair bheaga agus mheánmhéide ('FBManna'), agus tosaíocht á tabhairt do thairgeoirí a thugann gealltanais PPA a shíniú le haghaidh cuid de ghiniúint an tionscadail ó cheannaitheoirí ionchasacha amháin nó níos mó a bhfuil deacrachtaí acu rochtain a fháil ar mhargadh PPA.
- (29a) Ba cheart do na Ballstáit aird ar leith a thabhairt ar PPAanna trasteorann agus deireadh a chur le bacainní gan údar a bhaineann go sonrach leo, agus ar an gcaoi sin, bheadh tomhaltóirí i mBallstáit a bhfuil acmhainneacht theoranta acu in ann rochtain a fháil ar chumhacht a ghintear i réigiúin eile gan idirdhealú.**

- (30) I gcás ina gcinneann na Ballstáit tacaíocht a thabhairt d'infheistíochtaí nua a mhaoinítear go poiblí **trí bhíthin** [...] 'scéimeanna tacaíochta praghais díri' [...] i **saoráidí nua** giniúna leictreachais breosla neamh-iontaise ísealcharbóin chun cuspóirí dícharbónaithe an Aontais a bhaint amach, ba cheart na scéimeanna sin a struchtúrú trí bhíthin conarthaí difríochta dhá threo chun, le cois na ráthaíochta ioncaim, teorainn aníos ioncaim mhargaidh na sócmhainní giniúna lena mbaineann a chur san áireamh. [...]

- (30a) Chun deimhneacht dhlíthiúil agus intuarthacht a áirithiú, níor cheart feidhm a bheith ag an oibleagáid scéimeanna tacaíochta dírí a struchtúrú trí bhíthin conarthaí difríochta dhá threo ach amháin maidir le conarthaí faoi scéimeanna tacaíochta praghaís dírí le haghaidh infheistíochtaí[...] i nginiúint nua arna dtabhairt i gcrích ó 3 bliana tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo. Ba cheart 5 bliana a bheith san idirthréimhse sin i gcás sócmhainní hibrídeacha eischósta atá nasctha le dhá chríos tairisceana nó níos mó mar gheall ar chastacht na dtionscadal sin.'
- (30b) /.../Tá an oibleagáid leas a bhaint as conarthaí difríochta dhá threo gan dochar d'Airteagal 6(1) de Threoir (AE) 2018/2001.
- (30c) Cé go leasaítear leis an Rialachán seo an dara fomhír d'Airteagal 4(3) de Threoir (AE) 2018/2001, beidh feidhm iomlán i gcónaí ag na forálacha atá fágtha d'Airteagal 4 de Threoir (AE) 2018/2001, lena leagtar amach prionsabail deartha le haghaidh na scéimeanna tacaíochta d'fhuinneamh ó fhoinsí in-athnuaite.

- (31) Leis na conarthaí difríochta dhá threo sin, i gcás ioncaim táirgeoirí a eascraíonn as infheistíochtaí nua i nginiúint leictreachais a thairbhíonn de thacaíocht phoiblí, d'áiritheofaí go mbeadh siad níos neamhspleáiche ar phraghsanna luaineacha na giniúna atá bunaithe ar bhreoslaí iontaise, lena socraítear an praghas sa mhargadh lá roimh ré de ghnáth. **Ba cheart, le ceapadh na gconarthaí difríochta dhá threo, dreasachtaí a chaomhnú don tsaoráid giniúna oibriú agus páirt éifeachtúil a ghlacadh sna margaí leictreachais, go háirithe chun [...] imthosca an mhargaidh a léiriú. D'fhéadfadh éagsúlacht ré a bheith i gceist le conarthaí difríochta dhá threo agus d'fhéadfaí a áireamh orthu, *inter alia*, conarthaí difríochta instealladhbhunaithe le praghas ceangail amháin nó níos mó, praghas íosta, nó conarthaí difríochta cumais nó slat tomhais. Níl feidhm ag an oibleagáid conarthaí difríochta dhá threo a úsáid maidir le scéimeanna tacaíochta nach bhfuil nasctha go díreach le giniúint leictreachais, mar shampla stóráil, agus nach n-úsáideann tacaíocht dhíreach praghais, mar shampla cabhair infheistíochta i bhfoirm deontais tosaigh, bearta cánach nó deimhnithe glasa i measc nithe eile.**

- (32) Mar sin féin, i dtaca leis an teorainn chun scéimeanna tacaíochta praghaís dírí a leagan amach i bhfoirm conarthaí difríochta dhá threo, sa mhéid go gcúngaítear léi cineálacha na scéimeanna tacaíochta praghaís dírí is **féidir**[...] leis na Ballstáit a ghlacadh a mhéid a bhaineann le foinsí in-athnuaite fuinnimh, ba cheart í a bheith teoranta do theicneolaíochtaí breosla neamh-iontaise ísealcharbóin, lena ngabhann costais oibriúcháin atá íseal agus cobhsaí, agus do theicneolaíochtaí nach soláthraíonn solúbthacht don chóras leictreachais de ghnáth, agus san am céanna gan teicneolaíochtaí atá ag céimeanna luatha dá leathadh amach ar an margadh a chur san áireamh. Is gá sin chun a áirithiú nach gcuirfear i mbaol inmharthanacht eacnamaíoch na dteicneolaíochtaí giniúna a bhfuil costais imeallacha arda ag gabháil leo agus chun dreasachtaí na dteicneolaíochtaí a choinneáil ar bun, rud a d'fhéadfadh solúbthacht a thairiscint don chóras leictreachais chun tairiscint a dhéanamh sa mhargadh leictreachais bunaithe ar na deischois a bhaineann leo. Ina theannta sin, i dtaca leis an teorainn chun scéimeanna tacaíochta praghaís dírí a leagan amach i bhfoirm conarthaí difríochta dhá threo, níor cheart feidhm a bheith aici maidir le teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn a bhféadfadh cineálacha eile scéimeanna tacaíochta praghaís dírí a bheith níos fearr ina leith chun a nglacadh a dhreasú. Ba cheart an teorainn a bheith gan dochar don díolúine a d'fhéadfadh a bheith ann le haghaidh suiteálacha ar mionscála agus tionscadail taispeána de bhun [...] **Threoir** (AE) 2018/2001 agus ba cheart[...], leis an teorainn, sainiúlachtaí na gcomhphobal fuinnimh inathnuaite a mheas i gcomhréir leis an [...] Treoir sin.
- (33) I bhfianaise an ghá atá ann cinnteacht rialála a sholáthar **do na** [...] táirgeoirí, níor cheart feidhm a bheith ag an oibleagáid atá ar na Ballstáit scéimeanna tacaíochta praghaís dírí a chur i bhfeidhm chun leictreachas a tháirgeadh i bhfoirm conarthaí difríochta dhá threo ach amháin maidir le hinfheistíochtaí[...] **i saoráidí nua giniúna leictreachais**[...] ó na foinsí a shonraítear san aithris thuas.

- (34) A bhuí le teorainn aníos ó ioncaim an mhargaidh, ba cheart do scéimeanna tacaíochta praghais díri, i bhfoirm conarthaí difríochta dhá threo, foinse bhreise ioncam a sholáthar do na Ballstáit i dtréimhsí praghanna arda fuinnimh. Chun maolú breise a dhéanamh ar an tionchar atá ag praghanna arda leictreachais ar bhillí fuinnimh na dtomhaltóirí, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go ndéanfar an t-ioncam a bhailítear ó tháirgeoirí atá faoi réir scéimeanna tacaíochta praghais dhírigh i bhfoirm conarthaí dhá threo le haghaidh difríochta, **nó a choibhéis i luach airgeadais an ioncaim sin**, a chur ar aghaidh chuig gach custaiméir [...] deiridh.[...] **Agus an t-ioncam á dháileadh ar theaghlaigh, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann, go háirithe, tús áite a thabhairt do chustaiméirí leochaileacha. I bhfianaise na dtairbhí níos leithne atá le baint ag custaiméirí leictreachais as infheistíochtaí san fhuinneamh in-athnuaite, as éifeachtúlacht fuinnimh agus as úsáid fuinnimh ísealcharbóin, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann freisin an t-ioncam ó chonradh difríochta dhá threo a úsáid, nó a choibhéis i luach airgeadais an ioncaim sin, chun infheistíochtaí a mhaoiniú chun costais leictreachais a laghdú do chustaiméirí deiridh agus an t-ioncam sin a úsáid, nó a choibhéis i luach airgeadais an ioncaim sin, chun costais na scéimeanna tacaíochta praghais díri a mhaoiniú. [...]/.../**Ba cheart athdháileadh na n-ioncam a dhéanamh ar bhealach lena n-áirithítear go bhfuil **custaiméirí**[...] fós neamhchosanta ar an gcomhartha praghais go méid áirithe, ionas go laghdódh siad a dtomhaltas nuair a bhíonn na praghanna ard, nó go n-aistreoidh siad é go tréimhsí praghanna níos ísle (ar tréimhsí iad de ghnáth ina bhfuil sciar níos airde de tháirgeadh foinisí in-athnuaite fuinnimh). **Go háirithe, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann an tomhaltas in uaireanta seachbhuaice a mheas chun dreasachtaí i leith solúbthachta a chaomhnú.** Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú nach ndéanfar difear don chothroime iomaíochta ná don iomaíocht idir na soláthróirí éagsúla le hathdháileadh na n-ioncam ar na tomhaltóirí deiridh leictreachais. **Níor cheart na prionsabail sin a bheith éigeantach i gcás ioncaim arna ghiniúint ag conarthaí faoi scéimeanna tacaíochta praghais dhírigh a tugadh i gcrích roimh dháta chur i bhfeidhm na hoibleagáide conarthaí difríochta dhá threo a úsáid. Is féidir leis na Ballstáit ioncam ó chonarthaí difríochta dhá threo a dháileadh gan rialáil praghanna miondíola a bheith i gceist leis an dáileadh sin de bhun Airteagal 5 de Threoir (AE) 2019/944.**

- (35) Ina theannta sin, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú nach ndéanfar dochar leis na scéimeanna tacaíochta praghaís díri, gan beann ar a bhfoirm, d'fheidhmiú éifeachtúil, iomaíoch agus leachtach na margai leictreachais, lena gcaomhnaítear dreasachtaí na dtáirgeoirí freagairt do chomharthaí margaidh, lena n-áirítear deireadh a chur le giniúint nuair a bhíonn praghsanna leictreachais faoi bhun a gcostas oibriúcháin, agus dreasachtaí na gcustaiméirí deiridh chun tomhaltas a laghdú nuair a bhíonn praghsanna leictreachais ard. Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú nach mbeidh scéimeanna tacaíochta ina mbacainn ar fhorbairt conarthaí tráchtála, mar shampla PPAanna.
- (36) Dá bhrí sin, tá ról chomhlántacha ag conarthaí difríochta dhá threo agus ag comhaontuithe ceannaigh cumhachta maidir leis an aistriú fuinnimh a chur chun cinn agus maidir leis na tairbhí a bhaineann le foinsí in-athnuaite fuinnimh agus fuinneamh ísealcharbóin a thabhairt do thomhaltóirí. Faoi réir na gceanglas a leagtar amach sa Rialachán seo[...] [...], ba cheart an tsaoirse a bheith ag na Ballstáit a chinneadh cé na hionstraimí a úsáideann siad chun a gcuspóirí dícharbónaithe a bhaint amach. Trí PPAanna, rannchuidíonn infheisteoirí príobháideacha le leathadh amach breise an fhuinnimh in-athnuaite agus ísealcharbóin, agus ag an am céanna praghsanna leictreachais ísle cobhsaí á nglasáil san fhadtéarma. Ar an gcaoi chéanna, trí chonarthaí difríochta dhá threo, baineann eintitis phoiblí an cuspóir céanna amach thar ceann tomhaltóirí. Tá an dá ionstraim riachtanach chun spriocanna dícharbónaithe an Aontais a bhaint amach trí leathadh amach an fhuinnimh in-athnuaite agus ísealcharbóin, agus ag an am céanna na tairbhí a bhaineann le giniúint leictreachais ar chostas íseal le haghaidh tomhaltóirí á dtabhairt chun cinn.

- (37) Fágann leathadh amach luathaithe na bhfoinsí in-athnuaite fuinnimh gur gá réitigh sholúbthachta a bheith ar fáil níos minice chun a áirithiú go ndéanfar iad a chomhtháthú leis an eangach agus chun go mbeidh an córas leictreachais agus an eangach in ann coigeartú d'inathraitheacht giniúna agus tomhaltais leictreachais thar thréimhsí ama éagsúla. **Chun solúbthacht neamh-iontaise a chothú**, ba cheart[...] do na húdaráis rialála, **nó údaráis nó eintitis eile arna n-ainmniú ag Ballstát**, measúnú tréimhsiúil a dhéanamh ar an ngá atá le solúbthacht sa chóras leictreachais bunaithe ar ionchur na n-oibreoirí córais tarchurtha agus dáileacháin agus **ba cheart [...] don mheasúnú sin an tuairisciú ar sholúbthacht na gcóras náisiúnta fuinnimh i gcomhréir le Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²¹ a chomhlánú**. Agus an measúnú á dhéanamh ar riachtanais solúbthachta an chórais leictreachais, ba cheart na hinfheistíochtaí uile atá ann cheana agus atá beartaithe [...]lena n-áirítear sócmhainní atá ann cheana nach bhfuil nasctha fós leis an eangach[...] maidir le foinsí solúbthachta a chur san áireamh mar shampla giniúint sholúbtha leictreachais, idirnascairí, freagairt don éileamh/[...], stóráil fuinnimh nó táirgeadh breoslaí in-athnuaite, i bhfianaise an ghá atá ann an córas fuinnimh a dhícharbónú. Ar an mbonn sin, ba cheart do na Ballstáit cuspóir náisiúnta a shainiú maidir le solúbthacht neamh-iontaise mar shampla freagairt don éileamh [...]agus stóráil **fuinnimh** ar cheart é a léiriú freisin ina bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide.

²¹ **Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus na Gníomhaíochta Aeráide, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 663/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 94/22/CE, Treoir 98/70/CE, Treoir 2009/31/CE, Treoir 2009/73/CE, Treoir 2010/31/AE, Treoir 2012/27/AE, agus Treoir 2013/30/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 2009/119/CE agus Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 328, 21.12.2018, lch. 1).**

(38) Chun an cuspóir náisiúnta **táscach** a bhaint amach maidir le solúbthacht neamh-iontaise mar shampla freagairt don éileamh[...] agus riachtanais infheistíochta i stóráil **fuinnimh, agus i gcás nach dtugtar aghaidh ar riachtanais solúbthachta trí bhacainní margaidh agus infheistíochtaí atá ann cheana a bhaint, is féidir leis na Ballstáit scéimeanna tacaíochta solúbthachta neamh-iontaise a chur i bhfeidhm ar íocaíochtaí don acmhainn iad ar an acmhainneacht solúbthachta neamh-iontaise atá ar fáil.**[...]

(39) [...] ²²[...]

(40) [...]

²² [...]

(40a) Ós rud é go bhféadfadh tionchar suntasach a bheith ag sásraí acmhainneachta neamh-chomhordaithe ar an margadh inmheánach leictreachais, tugadh isteach leis an bPacáiste ‘Fuinneamh Glan’ creat cuimsitheach chun gur fearr is féidir an gá atá le sásraí acmhainneachta a mheas agus chun dearadh na sásraí sin a fheabhsú. D’ainneoin gur gá saobhadh ar an iomaíocht agus ar an margadh inmheánach a theorannú, mar aon le creat rialála iomchuí, is féidir ról tábhachtach a bheith ag sásraí acmhainneachta chun leordhóthanacht acmhainní a áirithiú, go háirithe le linn an aistrithe i dtreo córas saor ó charbón agus i gcás córais fuinnimh nach bhfuil go leor idirnasc eatarthu. Dá bhrí sin, cé nár cheart sásraí acmhainneachta a mheas a thuilleadh mar bhearta na rogha deiridh, ba cheart measúnú tréimhsiúil a dhéanamh ar a riachtanas agus ar a gceapadh i bhfianaise an chreata rialála agus imthosca margaidh atá ag síorathrú. Is léir, áfach, gur nós imeachta casta é an nós imeachta maidir le sásraí acmhainneachta a ghlacadh. Chun aghaidh a thabhairt ar na féidearthachtaí an próiseas chun iarratas a dhéanamh maidir le sásra acmhainneachta a chuíchóiriú agus a shimpliú, [...], agus chun a áirithiú gur féidir leis na Ballstáit aghaidh a thabhairt ar ábhair inní maidir le leordhóthanacht ar bhealach tráthúil, agus na rialuithe is gá á soláthar chun dochar don mhargadh inmheánach a chosc, ba cheart don Choimisiún, ar bhonn práinneach [...], tuarascáil chuimsitheach a thíolacadh ina ndéanfaí measúnú ar na féidearthachtaí sin. Sa chomhthéacs sin, ba cheart don Choimisiún iarraidh ar an nGníomhaireacht leasú a dhéanamh ar an modheolaíocht don mheasúnú Eorpach ar leordhóthanacht acmhainní i gcomhréir leis an bpróiseas is infheidhme, de réir mar is iomchuí. Tar éis dó dul i gcomhairle leis na Ballstáit, [...], ba cheart don Choimisiún moltaí a thíolaic d’fhonn an próiseas maidir le measúnú a dhéanamh ar shásraí acmhainneachta, a chuíchóiriú agus a shimpliú, mar is iomchuí, tráth nach déanaí ná 3 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo [...].

- (41) Is minic a bhíonn moill ar nascadh suiteálacha nua giniúna agus éilimh, go háirithe gléasraí fuinnimh in-athnuaite, i nósanna imeachta maidir le nascadh le heangacha. Ar cheann de na cúiseanna leis na moilleanna sin, tá an easpa acmhainneachta eangaí atá ar fáil ag an suíomh a roghnaíonn an t-infheisteoir, rud a thugann le tuiscint go bhfuil gá le síntí nó treisithe eangaí chun na suiteálacha a nascadh leis an gcóras ar bhealach sábháilte. Le ceanglas nua ar oibreoirí córas leictreachais, ar an leibhéal tarchurtha agus ar an leibhéal dáileacháin araon, faisnéis maidir le hacmhainneacht na heangaí atá ar fáil ina limistéir oibriúcháin a fhoilsiú agus a thabhairt cothrom le dáta, rannchuideofaí le cinnteoireacht na n-infheisteoirí ar bhonn na faisnéise maidir le hacmhainneacht na heangaí a bheith ar fáil laistigh den chóras agus, dá bhrí sin, leis an luathú is gá maidir le leathadh amach an fhuinnimh in-athnuaite.
- (42) Thairis sin, chun dul i ngleic le fadhb na n-agaí fada freagra maidir le hiarrataí ar nascadh leis an eangach, ba cheart d'oibreoirí córais tarchurtha agus dáileacháin faisnéis shoiléir thrédhearcach a chur ar fáil d'úsáideoirí córas maidir le stádas agus láimhseáil a n-iarrataí ar nascadh. Ba cheart[...] d'oibreoirí córais tarchurtha agus dáileacháin an fhaisnéis sin a chur ar fáil laistigh de thréimhse trí mhí ón iarraidh a bheith curtha isteach.
- (43) Le linn na géarchéime fuinnimh, bhí tomhaltóirí neamhchosanta ar phraghsanna mórdhíola fuinnimh a bhí an-luaineach agus ní raibh ach deiseanna teoranta acu páirt a ghlacadh sa mhargadh fuinnimh. Dá réir sin, tá deacrachtaí ag roinnt mhaith teaghlach a mbillí a íoc. Is measa²³ an scéal seo i gcás na dtomhaltóirí leochaileacha agus na ndaoine atá buailte ag bochtaineacht fuinnimh, ach tá teaghlaigh mheánioncaim neamhchosanta ar na deacrachtaí sin freisin. Tá sé tábhachtach, dá bhrí sin, cearta agus cosaintí tomhaltóirí a thabhairt cothrom le dáta, rud a ligfidh do thomhaltóirí tairbhiú den aistriú fuinnimh, a mbillí leictreachais a dhíchúpláil ó ghluaiseachtaí praghsanna gearrthéarmacha ar mhargaí fuinnimh agus an riosca idir soláthróirí agus tomhaltóirí a athchothromú.

²³ Is ann do ghrúpaí áirithe atá i mbaol níos mó go ndéanfaidh an bhochtaineacht fuinnimh difear dóibh nó atá níos so-ghabhálaí i leith dhrochthionchair na bochtaineachta fuinnimh, mar shampla mná, daoine faoi mhíchumas, daoine scothaosta, leanaí, agus daoine a bhfuil cúlra mionlaigh ciníoch nó eitneach acu.

- (44) Ba cheart rochtain a bheith ag tomhaltóirí ar raon leathan tairiscintí ionas gur féidir leo conradh a roghnú de réir a riachtanas. Mar sin féin, laghdaigh soláthróirí a dtairiscintí, d'éirigh conarthaí ar phraghas socraithe gann, agus tá an rogha tairiscintí teoranta. Ba cheart an fhéidearthacht a bheith ag tomhaltóirí i gcónaí conradh inacmhainne ar phraghas socraithe agus ar théarma seasta a roghnú agus níor cheart do sholáthróirí na téarmaí agus na coinníollacha a mhodhnú go haontaobhach sula rachaidh an conradh sin in éag. **Mar sin féin tá conarthaí praghsála dinimiciúla fós bunriachtanach agus [...] gur féidir le dul i bhfód méadaitheach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite cabhrú le tomhaltóirí a mbillí fuinnimh a laghdú. Ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann [...] soláthróirí nach dtairgeann ach conarthaí praghsála dinimiciúla a dhíolmhú ón oibleagáid praghas seasta agus conarthaí ar théarma seasta a thairiscint, ar choinníoll nach mbeidh tionchar diúltach aige sin ar iomaíocht agus go gcoinníonn sé rogha leordhóthanach maidir le praghas seasta agus conarthaí ar théarma seasta.**
- (45) I gcás nach n-áirithíonn soláthróirí go bhfuil a bpunann leictreachais fálaíthe go leordhóthanach, d'fhéadfaidís a bheith i mbaol airgeadais de dheasca athruithe ar phraghsanna mórdhíola leictreachais agus d'fhéadfadh sé go gclisfidís dá dtoradh, agus costais á gcur ar aghaidh chuig tomhaltóirí agus úsáideoirí gréasáin eile. Dá bhrí sin, ba cheart a áirithiú go bhfuil soláthróirí fálaíthe go hiomchuí agus conarthaí ar phraghas socraithe á dtairiscint acu. Ba cheart a chur san áireamh i straitéis iomchuí fálaíthe rochtain na soláthróirí ar a ghiniúint féin agus ar a chaipitliú féin chomh maith lena neamhchosaint ar athruithe ar phraghsanna margaidh mórdhíola. **Is féidir a áirithiú go mbeidh straitéisí fálaíthe iomchuí ann trí bhíthin rialacha ginearálta a ndéantar maoirseacht orthu gan athbhreithniú sonrach a dhéanamh ar shuíomhanna ná ar straitéisí soláthróirí aonair. D'fhéadfaí tástálacha struis agus ceanglais tuairiscithe ar sholáthraithe a úsáid chun measúnú a dhéanamh ar straitéisí fálaíthe soláthróirí.**

- (46) Ba cheart do thomhaltóirí a bheith in ann rogha a dhéanamh maidir leis an soláthróir a thairgeann an praghas agus an tseirbhís is fearr a oireann dá riachtanais dóibh. A bhuí leis an dul chun cinn a rinneadh i dteicneolaíocht méadraithe agus fomhéadraithe, agus i dteicneolaíocht faisnéise agus cumarsáide freisin, is féidir anois, go teicniúil, iliomad soláthróirí a bheith ann le haghaidh áitreabh aonair. Más mian leo, ba cheart do chustaiméirí a bheith in ann na féidearthachtaí sin a úsáid chun soláthróir ar leith a roghnú, go háirithe i gcás leictreachais chuig fearais chumhachta mar shampla teaschaidéil nó feithiclí leictreacha a bhfuil tomhaltas an-ard acu nó a bhfuil sé de chumas acu a dtomhaltas leictreachais a aistriú go huathoibríoch mar fhreagairt ar chomharthaí praghais. **Chun na críche sin, ba cheart cead a bheith ag custaiméirí níos mó ná pointe méadraithe agus billeála amháin a chumhdach leis an bpointe nasctha aonair dá n-áitreabh, ionas go bhféadfaí fearais éagsúla a mhéadrú agus a sholáthar ar leithligh. Ba cheart pointí méadraithe a idirdhealú go soiléir óna chéile. Ba cheart na rialacha maidir le leithdháileadh na gcostas gaolmhar a chinneadh ar an leibhéal náisiúnta. D'fhéadfadh roinnt córais méadraithe chliste níos mó ná pointe méadraithe amháin a chumhdach go díreach agus, dá bhrí sin, a chur ar chumas custaiméirí níos mó ná Conradh soláthair leictreachais amháin a bheith acu ag an am céanna. Níor cheart an fhreagracht as cothromú a bheith ar sholáthróirí ach maidir leis na pointí méadraithe agus billeála dá soláthraíonn siad. Thairis sin, [...]/trí réitigh/.../ thomhais thiomnaithe [...]/a éascú, atá ceangailte[...] d'fhearais nó atá leabaithe iontu, [...]/ fearais ina bhfuil ualaí solúbtha inrialaithe, is féidir le custaiméirí deiridh páirt a ghlacadh i scéimeanna eile um fhreagairt don éileamh atá bunaithe ar dhreasachtaí lena soláthraítear seirbhísí solúbthachta ar an margadh leictreachais agus d'oibreoirí córais tarchurtha agus dáileacháin. Ar an iomlán, ba cheart go rannchuideodh na socruithe sin leis an méadú ar ghlacadh na freagartha don éileamh agus le cumhachtú tomhaltóirí ionas go mbeidh tuilleadh smachta acu ar a n-úsáid fuinnimh agus ar a mbillí, agus solúbthacht bhreise á soláthar don chóras leictreachais chun déileáil le luaineachtaí éilimh agus soláthair.**

- (47) I ngeall ar an méadú atá ag teacht ar chastacht na dtairiscintí fuinnimh agus na gcleachtas éagsúil margaíochta, is minic a bhíonn deacrachtaí ag tomhaltóirí tuiscint iomlán a bheith acu ar an rud a gcláraíonn siad ina leith. Go háirithe, tá easpa soiléireachta ann maidir leis an gcaoi a socraítear an praghas, maidir leis na coinníollacha chun an conradh a athnuachan, maidir leis na hiarmhairtí a bhaineann le conradh a fhoirceannadh nó maidir leis na cúiseanna le coinníollacha athraitheacha ag an soláthróir. Dá bhrí sin, ba cheart do sholáthraithe nó do rannpháirtithe sa mhargadh a bhíonn ag gabháil don chomhbhailiú an fhaisnéis rithábhachtach maidir le tairiscintí fuinnimh a sholáthar do thomhaltóirí ar bhealach atá gearr agus sothuigte sula síneofar an conradh.
- (48) Chun leanúnachas an tsoláthair a áirithiú do thomhaltóirí[...] **go háirithe i gcás ina gcliseann an soláthróir, ba cheart [...]do na Ballstáit córas soláthróra na rogha deiridh[...] a chur i bhfeidhm. Ba cheart a bheith in ann [...] soláthróir na rogha deiridh a cheapadh sula dteipfidh ar an soláthróir nó tráth a theipeann air.** Féadfar déileáil le soláthróir na rogha deiridh sin [...] mar [...] sholáthraí seirbhíse uilíche. D'fhéadfadh soláthróir[...] **na rogha deiridh** a bheith ina rannóg díolacháin i ngnóthas atá comhtháite go hingearach, a dhéanann [...]feidhmeanna dáileacháin freisin, ar choinníoll go gcomhlíonann sé ceanglais [...]Threoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁴ maidir le díchuachadh. Ní thugtar le tuiscint leis sin, áfach, go bhfuil oibleagáid ar na Ballstáit soláthar a dhéanamh ar phraghas íosta socraithe áirithe. **Más rud é, roimh theacht i bhfeidhm na Treorach seo, go bhfuil soláthróir na rogha deiridh ceaptha ag Ballstát cheana féin trí nós imeachta cothrom trédhearcach neamh-idirdhealaitheach, ní gá nós imeachta nua a reáchtáil chun soláthróir na rogha deiridh a cheapadh.**

²⁴ **Treoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 maidir le rialacha comhchoiteanna don mhargadh inmheánach leictreachais agus lena leasaítear Treoir 2012/27/AE (IO L 158, 14.6.2019, lch. 125).**

- (49) Le comhroinnt fuinnimh, is féidir athléimneacht a chruthú in aghaidh éifeachtaí phraghsanna arda luaineacha an mhargaidh mórdhíola ar bhillí fuinnimh na dtomhaltóirí, cumhachtaítear do ghrúpa níos leithne tomhaltóirí nach bhfuil an rogha eile acu a bheith ina gcustaiméir gníomhach mar gheall ar shrianta airgeadais nó spásúla, mar shampla custaiméirí atá buailte ag bochtaineacht fuinnimh agus custaiméirí leochaileacha, agus mar thoradh air sin tagann méadú ar ghlacadh an fhuinnimh in-athnuaite trí infheistíochtaí caipitil phríobháidigh bhreise a shlógadh agus trí chonairí luacha saothair a éagsúlú. Le comhtháthú na gcomharthaí praghais agus na saoráidí stórála iomchuí, is féidir le comhroinnt leictreachais cuidiú leis an dúshraith a leagan síos chun cuidiú le leas a bhaint as acmhainneacht solúbthachta na dtomhaltóirí beaga.
- (50) Custaiméirí gníomhacha a bhfuil saoráidí stórála nó giniúna faoina n-úinéireacht nó a bhfuil saoráidí stórála nó giniúna acu ar léas nó ar cíos, ba cheart an ceart a bheith acu chun farasbarr táirgeachta a chomhroinnt ar **tháille nó saor in aisce** agus tomhaltóirí eile a chumhachtú chun bheith gníomhach, nó chun an fuinneamh in-athnuaite arna ghiniúint nó arna stóráil ag saoráidí atá ar léas, ar cíos nó faoi úinéireacht chomhpháirteach a chomhroinnt, go díreach nó trí éascaitheoir tríú páirtí. **Is féidir aon íocaíocht i leith comhroinnt ró-tháirgthe ar tháille a shocrú go díreach idir custaiméirí gníomhacha nó a uathobriú trí ardán trádála idir piaraí.** Tá socrú comhroinnte fuinnimh bunaithe ar chomhaontú conarthach príobháideach idir custaiméirí gníomhacha nó eagraítear é trí eintiteas dlíthiúil. ‘Eintiteas dlíthiúil’ a ionchorpraíonn na critéir maidir le ‘comhphobal fuinnimh inathnuaite’ mar a shainmhínítear i dTreoir (AE) 2018/2001/[...] nó ‘pobal fuinnimh saoránach’ mar a shainmhínítear i dTreoir (AE) 2019/944/[...], is féidir leo leictreachas a ghintear ó shaoráidí atá faoina n-úinéireacht iomlán a chomhroinnt lena gcomhaltaí. Leis an gcreat cosanta agus cumhachtaithe le haghaidh comhroinnt fuinnimh, ba cheart aird ar leith a thabhairt ar thomhaltóirí atá buailte ag bochtaineacht fuinnimh agus ar thomhaltóirí leochaileacha.

- (51) Le comhroinnt fuinnimh, cuirtear i bhfeidhm tomhaltas comhchoiteann an leictreachais fhéinghinte nó stóráilte arna instealladh isteach san eangach ag níos mó ná custaiméir gníomhach amháin a bhíonn ag gníomhú go comhpháirteach. Ba cheart do na Ballstáit an bonneagar iomchuí teicneolaíochta faisnéise a chur i bhfeidhm chun gur féidir meaitseáil riaracháin a dhéanamh laistigh de thréimhse áirithe **tomhaltas méadraithe iomlán an chustaiméara** le fuinneamh in-athnuaite féinghinte nó stóráilte **a asbhaintear ón tomhaltas iomlán** chun comhpháirt fuinnimh an bhille fuinnimh **arna heisiúint ag soláthróir an chustaiméara a ríomh agus ar an gcaoi sin bille an chustaiméara a laghdú**. Ba cheart aschur na saoráidí sin a dháileadh i measc lódphróifílí comhiomlánaithe na dtomhaltóirí bunaithe ar mhodhanna ríofa statacha, athraitheacha nó dinimiciúla, modhanna ar féidir leis na custaiméirí gníomhacha iad a réamhshainiú nó a chomhaontú. **Tá custaiméirí gníomhacha atá páirteach i gcomhroinnt fuinnimh freagrach ó thaobh airgeadais de as míchothromaíochtaí a chruthaíonn siad. Ba cheart an méid sin a bheith gan dochar don fhéidearthacht atá ag custaiméirí gníomhacha a bhfreagrachtaí cothromúcháin a tharmligean chuig rannpháirtithe eile sa mhargadh. [...]**Tá feidhm ag cearta agus oibleagáidí uile na dtomhaltóirí a leagtar amach sa Treoir seo maidir le custaiméirí deiridh a bhfuil baint acu le scéimeanna comhroinnte fuinnimh. Mar sin féin, níor cheart ceangal a bheith ar theaghlaigh a bhfuil acmhainneacht suiteáilte suas le 10.8 kW acu do theaghlaigh aonair agus suas le 50 kW do bhloic ilárasán oibleagáidí na soláthróirí a chomhlíonadh.
- (52) Ba cheart cosaint leordhóthanach a thabhairt do chustaiméirí leochaileacha ó dhíscoir leictreachais agus, chomh maith leis sin, níor cheart go mbeadh iallach orthu dícheangal a dhéanamh. Is fíor-riachtanach i gcónaí ról na soláthróirí agus na n-údarás náisiúnta chun bearta iomchuí a shainiú, sa ghearrthéarma agus san fhadtéarma, ar cheart iad a chur ar fáil do chustaiméirí leochaileacha chun a n-úsáid fuinnimh agus a gcostais a bhainistiú, lena n-áirítear trí dhlúthchomhar le córais slándála sóisialta.

- (53) I bprionsabal, is éard atá sna hidirghabhálacha poiblí i socrú praghsanna maidir le soláthar leictreachais beart saofa margaidh. Dá bhrí sin, ní féidir na hidirghabhálacha sin a dhéanamh ach amháin mar oibleagáidí seirbhíse poiblí agus tá siad faoi réir coinníollacha sonracha. Faoin Treoir seo, is féidir praghsanna rialáilte a bheith ann do theaghlaigh atá buailte ag bochtaineacht fuinnimh agus do theaghlaigh leochaileacha, lena n-áirítear faoi bhun na gcostas, agus, mar bheart aistrithe, do theaghlaigh agus do mhicrifhiontair **gan beann ar ghéarchéim leictreachais a bheith ann**. Le linn géarchéime, i gcás ina dtagann méadú mór ar phraghsanna mórdhíola agus miondhíola leictreachais, agus i gcás ina bhfuil tionchar diúltach aige sin ar an ngeilleagar i gcoitinne, ba cheart cead a thabhairt do na Ballstáit cur i bhfeidhm na bpraghsanna rialáilte a leathnú ar bhonn sealadach chun FBManna a chumhdach freisin. I gcás teaghlach agus FBManna araon, ba cheart cead sealadach a bheith ag na Ballstáit praghsanna rialáilte a shocrú faoi bhun na gcostas fad nach gcruthófar leis sin saobhadh idir soláthróirí agus go gcúiteofar soláthróirí as na costais a bhaineann le soláthar a dhéanamh faoi bhun an chostais le **linn géarchéim praghais leictreachais**. Is gá a áirithiú, áfach, go an bhfuil an rialáil praghsanna sin spriocdhírithe agus nach gcruthaítear dreasachtaí léi chun tomhaltas a mhéadú. Dá bhrí sin, ba cheart **an síneadh[...] sealadach** leis an rialáil praghsanna a theorannú do 80 % de thomhaltas airmheánach teaghlaigh le haghaidh teaghlach, agus do 70 % de thomhaltas na bliana roimhe sin le haghaidh FBManna. [...] **Ba cheart don Chomhairle, ag gníomhú di ar thogra ón gCoimisiún, cinneadh a dhéanamh trí bhíthin cinneadh cur chun feidhme nuair[...] is ann do ghéarchéim réigiúnach nó uile-Aontais i bpraghsanna gáis nádúrtha. Ba cheart an measúnú cé acu is nó nach ann don ghéarchéim praghsanna sin a bheith bunaithe ar chomparáid le praghsanna tráth gnáthoibríochta an mhargaidh agus, dá bhrí sin, ba cheart tionchar géarchéimeanna roimhe sin a eisiamh. Ba cheart bailíocht an chinnidh sin a shonrú freisin, ar lena linn a bheidh feidhm ag an síneadh sealadach ar phraghsanna rialáilte, síneadh a d'fhéadfadh a bheith suas le haon bhliain amháin. I gcás ina leantar de na coinníollacha a chomhlíonadh chun a mheas go bhfuil géarchéim praghsanna leictreachais réigiúnach nó uile-Aontais ann, ba cheart don Chomhairle a bheith in ann, ar thogra ón gCoimisiún, síneadh a chur le tréimhse bhailíochta an chinnidh cur chun feidhme. Agus cumhachtaí cur chun feidhme á mbronnadh ar an gComhairle, cuirfear san áireamh go leordhóthanach cineál polaitiúil an chinnidh chun tús a chur leis na féidearthachtaí leathnaithe d'idirghabhálacha poiblí i socrú praghsanna**

do sholáthar leictreachais lena n-éilítear cothromaíocht fogair idir breithnithe éagsúla beartais, chomh maith leis na himpleachtaí cothrománacha a bhaineann le cinneadh mar sin do na Ballstáit.

(53a) I gcásanna áirithe, leis an uasteorainn ioncaim infrimeallaigh a tugadh isteach in Airteagail 6 go 8 agus in Airteagal 10 de Rialachán (AE) 2022/1854 ón gComhairle, cuireadh foinse ábhartha ioncaim ar fáil a d'úsáid na Ballstáit chun tionchar na bpraghsanna arda leictreachais ar bhillí na dtomhaltóirí a laghdú. Leis an Rialachán seo, cuirtear uirlisí ar fáil a thabharfaidh faoiseamh do thomhaltóirí freisin nuair a bheidh praghsanna leictreachais ard; agus na huirlisí sin á gcur chun feidhme ag na Ballstáit, ba cheart cead a bheith acu freisin uasteorainn ioncaim infrimeallaigh a chur i bhfeidhm go dtí an 30 Meitheamh 2024. Ba cheart don uasteorainn ioncaim sin a bheith faoi réir coinníollacha a chomhfhreagraíonn do na coinníollacha a bhí infheidhme faoi Rialachán (AE) 2022/1854 ón gComhairle. Chun measúnú a dhéanamh ar chur i bhfeidhm aon uasteorainn ioncaim mar sin, ba cheart don Choimisiún tuarascáil a chur faoi bhráid na Parlaiminte agus na Comhairle.

(53aa) Sa mhéid gurb é Státchabhair atá in aon cheann de na bearta atá beartaithe leis an Rialachán seo/.../, beidh na forálacha a bhaineann leis na bearta sin gan dochar do chur i bhfeidhm Airteagail 107 agus 108 CFAE. Tá an Coimisiún inniúil chun measúnú a dhéanamh ar chomhoiriúnacht na státchabhrach leis an margadh inmheánach.

(53b) Ós rud é nach bhfuil an Eastóin, an Laitvia ná an Liotuáin sioncrónaithe go fóill le córas leictreachais na hEorpa, tá dúshlán an-sonrach rompu agus margaí cothromúcháin agus soláthar margadhbhunaithe seirbhísí coimhdeacha á n-eagrú acu. Cé go bhfuil sioncronú faoi lán seoil, ceann de na réamhriachtanais chriticiúla le haghaidh oibriú an chórais shioncrónaigh chobhsaí is ea infhaighteacht leordhóthanach cúltacaí acmhainneachta don chothromú le haghaidh rialáil minicíochta. Mar sin féin, ós rud é go bhfuil siad ag brath ar limistéar sioncrónach na Rúise le haghaidh bainistiú minicíochta, ní raibh na tíortha Baltacha fós in ann margadh cothromúcháin dílis feidhmiúil a fhorbairt. De dheasca chogadh foghach na Rúise ar an Úcráin, tá méadú suntasach tagtha ar an riosca do shlándáil an tsoláthair mar thoradh ar easpa margaí cothromúcháin dílse.

Dá bhrí sin, maidir le ceanglais Airteagal 6[...] (9), (10), (11) de Rialachán (AE) 2019/943 agus ceanglais Airteagal 41[...] (2) de Rialachán (AE) 2017/2195 ón gCoimisiún, ceanglais atá ceaptha chun feidhm a bheith acu maidir leis na margaí cothromúcháin atá ann cheana, ní léiríonn siad go fóill an staid san Eastóin, sa Laitvia agus sa Liotuáin, go háirithe ós rud é go dteastaíonn am agus infheistíochtaí nua san acmhainneacht chothromúcháin chun margadh cothromúcháin a fhorbairt. Ba cheart, dá bhrí sin, an Eastóin, an Laitvia agus an Liotuáin, gan beann ar na ceanglais sin, a bheith i dteideal conarthaí níos fadtéarmaí a thabhairt i gcrích chun acmhainneacht chothromúcháin a fháil ar feadh idirthréimhse.

- (53ba) Ba cheart an Eastóin, an Laitvia agus an Liotuáin a dhíolmhú freisin ó cheanglais forálacha áirithe d’Airteagal 40[...] (4) agus 54[...] (2) de Threoir (AE) 944/2019 a mhéid is gá sin chun slándáil an chórais a áirithiú ar feadh idirthréimhse.
- (53c) Ba cheart deireadh a chur de réir a chéile leis na hidirthréimhsí don Eastóin, don Laitvia agus don Liotuáin a luaithe is féidir tar éis an tsioncrónaithe, agus ba cheart iad a úsáid chun ionstraimí iomchuí na margaí a fhorbairt lena dtairgtear cúlchistí cothromúcháin gearrthéarmacha agus seirbhísí coimhdeacha fíor-riachtanacha eile, agus ba cheart iad a theorannú don am is gá don phróiseas sin.
- (53d) Beartaítear na Stáit Bhaltacha a shioncronú le limistéar sioncrónach ilchríochach na hEorpa trí bhithin líne chiorcaid dhúbailte amháin lena nasctar an Pholainn agus an Liotuáin. Ach an sioncronú sin a bheith déanta, beidh sé riachtanach acmhainneacht na líne sin a choinneáil, den chuid is mó, chun corrlach iontaofachta a chur ar fáil i gcás éaradh gan choinne i gCóras Mhuir Bhailt agus i gcás dialltaí neamhbheartaithe a d’eascródh sin. Ba cheart d’oibreoirí córais tarchurtha leanúint d’acmhainneacht uasta trádála trasteorann a thairiscint, i gcomhréir le teorainneacha slándála oibríochtúla agus teagmhais a d’fhéadfadh a bheith i gcórais na Polainne agus na Liotuáine á gcur san áireamh, lena n-áirítear teagmhais a d’fhéadfadh a bheith mar thoradh ar éaradh línte HVDC nó ar dhícheangal na Stát Baltach ó limistéar sioncrónach ilchríochach na hEorpa. Ba cheart staid shonrach an idirnaise sin a chur san áireamh chun an acmhainneacht iomlán agus na teagmhais a ríomh de bhun Airteagal 16(8) de Rialachán (AE) 2019/943.

- (53e) Ós rud é nach bhfuil córas tarchurtha na Cipire nasctha le haon Bhallstát, tá dúshlán an-sonrach roimh an gCipir maidir le margai don chothromú agus soláthar margadhbhunaithe seirbhísí coimhdeacha a eagrú. Ba cheart an Chipir a dhíolmhú ó cheanglais forálacha áirithe d’Airteagal 40(4) agus 54 (2) de Threoir (AE) 944/2019 a mhéid is gá sin chun slándáil an chórais a áirithiú ar feadh idirthréimhse, eadhon go dtí go mbeidh córas tarchurtha na Cipire nasctha le Ballstáit eile trí idirnascairí.
- (53f) Chun tacú le cuspóirí cosanta comhshaoil, leagtar amach in Airteagal 22(4) de Rialachán (AE) 2019/943 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ceanglais maidir le teorainneacha astaíochtaí CO₂ le haghaidh sásraí acmhainneachta. Mar sin féin, le linn a n-aistrithe chuig córas saor ó charbón agus i ndiaidh na géarchéime fuinnimh, is féidir leis na Ballstáit a chuireann sásraí acmhainneachta i bhfeidhm a formheasadh roimh theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo, go heisceachtúil, agus i gcás nach bhfuil aon rogha eile ann, maolú ar an teorainn astaíochtaí CO₂ sin ar feadh tréimhse theoranta ama. Ba cheart maolú den sórt sin a theorannú, áfach, don acmhainneacht ghiniúna atá ann cheana agus a thosaigh táirgeadh tráchtála roimh an 4 Iúil 2019, i.e. roimh theacht i bhfeidhm an Phacáiste don Fhuinneamh Glan. I gcás nár tháinig as na próisis soláthair rinne sin a chomhlíon na teorainneacha astaíochtaí CO₂ an acmhainneacht is gá chun an t-ábhar inní a sainaithníodh maidir le leormhaitheas a chomhlíonadh, ba cheart cead a thabhairt do na Ballstáit próiseas breise soláthair a eagrú lena gcomhlíontar na ceanglais uile i gCaibidil IV de Rialachán (AE) 2019/943 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, cé is moite díobh siúd maidir le teorainneacha astaíochtaí CO₂, agus don mhéid acmhainneachta is gá chun réiteach a fháil ar na hábhair inní maidir le leordhóthanacht a sainaithníodh, agus don mhéid sin amháin. Níor cheart acmhainneacht ghiniúna nach gcomhlíonann na teorainneacha astaíochtaí CO₂ a sholáthar ar feadh tréimhse is faide ná aon bhliain amháin. Ní dhéanfaidh an cur i bhfeidhm sin dochar do na pleananna dícharbónaithe a bhfuil na Ballstáit ag súil leo.
- (53g) Ba cheart a bheith in ann, faoi na sásraí acmhainneachta, úsáid a bhaint as na hacmhainní uile lena bhféidir an fheidhmíocht theicniúil is gá a sholáthar, gléasraí cumhachta gásadhainte san áireamh, ar choinníoll go gcomhlíonann siad an teorainn astaíochta in Airteagal 22(4).

- (54) Tá na bearta atá beartaithe leis an Rialachán [...] seo, gan dochar freisin do chur i bhfeidhm Threoir 2014/65/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁵ agus Rialacháin (AE) 2016/1011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁶ agus Rialachán (AE) 648/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁷.
- (55) Ba cheart Rialachán (AE) 2019/942 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁸, Rialachán (AE) 2019/943 [...], Treoir (AE) 2019/944 [...] agus Treoir (AE) 2018/2001 [...] a leasú dá réir.
- (56) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóirí an Rialacháin seo, **eadhon dearadh an mhargaidh leictreachais chomhtháite a fheabhsú, go háirithe chun praghsanna ró-ard a chosc**, a ghnóthú go leordhóthanach agus gur fearr is féidir iad a ghnóthú ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach. I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta, a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Rialachán seo thar a bhfuil riachtanach chun na cuspóirí sin a ghnóthú.

²⁵ Treoir 2014/65/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Bealtaine 2014 maidir le margaí in ionstraimí airgeadais agus lena leasaítear Treoracha 2002/92/CE agus 2011/61/AE (IO L 173, 12.6.2014, lch. 349).

²⁶ Rialachán (AE) 2016/1011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 8 Meitheamh 2016 maidir le hinnéacsanna a úsáidtear mar thagarmharcanna in ionstraimí airgeadais agus i gconarthaí airgeadais nó chun feidhmíocht cistí infheistíochta a thomhas agus lena leasaítear Treoir 2008/48/CE agus Treoir 2014/17/AE agus Rialachán (AE) Uimh. 596/2014 (IO L 171, 29.6.2016, lch. 1).

²⁷ Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 4 Iúil 2012 maidir le díorthaigh thar an gcuntar, contrapháirtithe lárnacha agus stóirthe trádála (IO L 201, 27.7.2012, lch. 1).

²⁸ Rialachán (AE) 2019/942 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 lena mbunaítear Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (IO L 158, 14.6.2019, lch. 22).

TAR ÉIS [...]AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

Airteagal 1

Leasuithe ar Rialachán (AE) 2019/943 [...]

Leasaítear Rialachán (AE) 2019/943 mar a leanas:

(1) Leasaítear Airteagal 1 mar a leanas:

[a] cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointe (b):

‘(b) prionsabail bhunúsacha a leagan síos do mhargaí leictreachais comhtháite a fheidhmíonn go maith, lena gcuirfear ar chumas gach soláthróir acmhainní agus gach custaiméara leictreachais rochtain neamh-idirdhealaitheach ar an margadh a bheith acu, lena gcumasófar forbairt réamh-mhargaí leictreachais chun ligean do sholáthróirí agus do thomhaltóirí iad féin a fhálú nó iad féin a chosaint ar an riosca go mbeidh luaineacht ann amach anseo i bpraghsanna leictreachais, tomhaltóirí a chumhachtú, iomaíochas ar an margadh domhanda a áirithiú, solúbthacht a fheabhsú trí fhreagairt don éileamh, stóráil fuinnimh agus réitigh sholúbthachta neamh-iontaise eile, éifeachtúlacht fuinnimh a áirithiú, comhbhailiú éilimh agus soláthair dháilte a éascú, agus comhtháthú margaidh agus earnálach agus luach saothair margadhbhunaithe as leictreachas a ghintear ó fhoinsí in-athnuaite a chumasú;’

[b]cuirtear pointe a leanas leis:

‘(e) tacú le hinfheistíochtaí fadtéarmacha i nginiúint fuinnimh in-athnuaite agus cur ar chumas tomhaltóirí a mbillí fuinnimh a dhéanamh níos neamhspleáiche ar [...]luaineachtaí i bpraghsanna gearrthéarmacha ar an margadh leictreachais, go háirithe praghsanna breoslaí iontaise sa mheántearma agus san fhadtearma.’

(2) In Airteagal 2, cuirtear na pointí seo a leanas isteach: (72) ciallaíonn ‘buaicúair’ uair an chloig ina meastar, **bunaithe ar réamhaisnéisí na n-oibreoirí córais tarchurtha agus, i gcás inarb infheidhme, na n-oibreoirí ainmnithe sa mhargadh leictreachais, go mbeidh an t-olltomhaltas leictreachais nó an praghas mórdhíola leictreachais lá roimh ré ar an bpraghas is airde, [...]**, agus malartuithe traschreasacha á gcur san áireamh;

(73) ciallaíonn ‘buaicscamhadh’ cumas rannpháirtithe sa mhargadh an tomhaltas leictreachais a laghdú ag buaicuaireanta **arna [...]iarraidh sin [...]** ag an oibreoir córais tarchurtha;

(74) ciallaíonn ‘táirge buaicscafa’ táirge margadhbhunaithe trínar féidir le rannpháirtithe sa mhargadh buaicscamhadh a sholáthar do na hoibreoirí córais tarchuir;

(75) ciallaíonn ‘mol fíorúil’ réigiún neamhfhisiciúil lena gcumhdaítear níos mó ná crios tairisceana amháin dá socraítear praghas [...] [...] **tagartha** agus modheolaíocht á cur i bhfeidhm;

(76) ciallaíonn ‘conradh difríochta dhá threo’ conradh a shínítear idir oibreoir saoráide giniúna cumhachta agus contrapháirtí, eintiteas poiblí de ghnáth, a sholáthraíonn cosaint íosta luacha saothair agus teorainn ar luach saothair breise araon; [...]

(77) ciallaíonn ‘comhaontú ceannaigh cumhachta’ nó ‘PPA’ Conradh faoina gcomhaontaíonn duine nádúrtha nó duine dlítheanach leictreachas a cheannach ó tháirgeoir leictreachais ar bhonn margaidh;

[...]

(79) ciallaíonn ‘gaireas **thomhais**[.../ thiomnaithe’ atá **ceangailte**[.../ de shócmhainn nó leabaithe inti, a **sholáthraíonn**[.../ seirbhísí freagartha don éileamh nó seirbhísí solúbthachta ar an margadh leictreachais nó le hoibreoirí córais tarchurtha agus dáileacháin;

(80) ciallaíonn ‘solúbthacht’ an cumas atá ag córas leictreachais oiriúnú d’inathraitheacht na bpatrún giniúna agus tomhaltais agus infhaighteacht na heangaí, thar chreataí ama margaidh ábhartha.’

(2a) In Airteagal 2, leasaítear an pointe a leanas mar seo:

(22) ciallaíonn ‘sásra acmhainneachta’ beart chun a áirithiú go mbainfear amach an leibhéal riachtanach de leordhóthanacht acmhainní trí luach saothair a thabhairt d’acmhainní as iad a bheith ar fáil, cé is moite de bhearta a bhaineann le seirbhísí coimhdeacha nó le bainistiú ar phlódú;

(3) Leasaítear Airteagal 7 mar a leanas:

[a] cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 1:

'1. Déanfaidh oibreoirí córais tarchuir agus OAMLanna, nó eintiteas a ainmníonn siad, bainistiú na margaí comhtháite lá roimh ré agus ionlae a eagrú go comhpháirteach i gcomhréir le Rialachán (AE) 2015/1222. Comhoibreoidh na hoibreoirí córais tarchuir agus OAMLanna le chéile ar leibhéal an Aontais nó, i gcás inarb iomchuí, ar an leibhéal réigiúnach chun éifeachtúlacht agus éifeachtacht thrádáil leictreachais lá roimh ré agus ionlae an Aontais a uasmhéadú. Beidh an oibleagáid dul i mbun comhair gan dochar do dhlí iomaíochta an Aontais a chur i bhfeidhm. Sna feidhmeanna atá acu a bhaineann le thrádáil leictreachais, beidh oibreoirí córais tarchuir agus OAMLanna, **nó eintiteas arna ainmniú acu sin**, faoi réir formhaoirseacht rialála ag na húdaráis rialála de bhun Airteagal 59 de Threoir (AE) 2019/944 agus ag ACER de bhun Airteagail 4 agus 8 de Rialachán (AE) 2019/942.'

[b] leasaítear mír 2 mar a leanas:

(i) cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointe (c):

(c) déanfaidh siad uasmhéadú ar na deiseanna atá ag na rannpháirtithe uile sa mhargadh a bheith rannpháirteach i dthrádáil thraschreasach agus i dthrádáil laistigh den chrios ar bhealach neamh-idirdhealaitheach agus chomh gar agus is féidir don fhíor-am thar gach crios tairisceana agus laistigh díobh;

(ii) cuirtear pointe (ca) isteach mar a leanas:

‘(ca) eagrófar iad ar bhealach lena n-áiríteofar comhroinnt leachtachta idir na OAMLanna go léir, le haghaidh trádáil thraschreasach agus le haghaidh trádála laistigh den chrios araon, a **dhéanfar eatarthu féin i gcónaí, lena n-áirítear tar éis am dúnta an gheata thraschreasaigh. Go háirithe, cuirfidh OAMLanna gach [...]ordú [...] do tháirgí lá roimh ré agus do tháirgí ionlae faoi bhráid na cúplála lá amháin roimh ré agus ionlae go dtí an tráth is déanaí nuair a cheadaítear trádáil lá roimh ré nó trádáil ionlae i gcrios tairisceana ar leith. Ní eagróidh OAMLanna an trádáil le táirgí lá roimh ré agus ionlae lasmuigh den chúpláil lá amháin roimh ré agus ionlae. Beidh feidhm ag an oibleagáid sin maidir le OAMLanna, agus nuair is iomchuí maidir le gnóthais a fheidhmíonn rialú nó aon cheart go díreach nó go hindíreach ar OAML agus maidir le gnóthais atá á rialú go díreach nó go hindíreach ag OAML. [...]**

(4) Cuirtear na hAirteagail [...] seo a leanas isteach:

‘Airteagal 7a
Táirge buaicscafa

1. **I gcás ina bhfógrófar géarchéim praghsanna leictreachais réigiúnach nó uile-Aontais i gcomhréir le hAirteagal 66a de Threoir (AE) 2019/944, agus [...] gan dochar d’Airteagal 40(5) agus [...] (6) den [...] Treoir sin, féadfaidh na Ballstáit údarú d’oibreoirí córais [...] táirgí buaicscafa a fháil chun laghdú ar an éileamh ar leictreachas a bhaint amach le linn [...] buaicuaireanta. Beidh an soláthar sin teoranta don fhad a leagtar amach sa chinneadh arna ghlacadh de bhun Airteagal 66a(1/.../) de Threoir (AE) 2019/944.**
2. [...] Na hoibreoirí córais atá ag iarraidh táirge buaicscafa a sholáthar, déanfaidh siad togra a chur faoi bhráid údarás rialála an Bhallstáit lena mbaineann ina leagfar amach an toisiú agus na coinníollacha maidir leis an táirge buaicscafa a sholáthar agus a **ghníomhachtú**. Comhlíonfaidh togra an oibreora córais tarchuir na ceanglais seo a leanas:

- (a) beidh toisiú an táirge buaicscafa bunaithe ar anailís ar an ngá atá le seirbhís bhreise chun slándáil an tsoláthair a áirithiú, a thionchar ar an margadh, **na costais agus na tairbhí a bhfuiltear ag súil leo.** [...] Cuirfear san áireamh sa toisiú réamhaisnéis an éilimh, réamhaisnéis an leictreachais a ghintear ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh, [...] an réamhaisnéis ar fhoinsí solúbthachta eile sa chóras, **agus tionchar mórdhíola an tseolta arna sheachaint.** Beidh toisiú an táirge buaicscafa teoranta chun a áirithiú nach rachaidh [...] **na costais réamh-mheasta thar tairbhí ionchasacha** an táirge [...];
- (b) beidh soláthar táirge buaicscafa bunaithe ar chritéir oibiachtúla, thrédhearcacha, neamh-idirdhealaitheacha agus beidh sé teoranta don fhreagairt don éileamh;
- (c) déanfar soláthar an táirge buaicscafa trí úsáid a bhaint as [...] tairiscint iomaíoch [...], **ar féidir léir a bheith leanúnach,** agus beidh an roghnú bunaithe ar an gcostas is ísle chun critéir theicniúla agus chomhshaoil réamhshainithe a chomhlíonadh;
- (d) ní dhéanfar conarthaí le haghaidh táirge buaicscafa a thabhairt i gcrích níos mó ná [...] **seachtain** sula ngníomhachtófar é[...];

- (e) ní laghdóidh gníomhachtú an táirge buaicscfaa acmhainneachtaí traschreasacha;
- (f) déanfar an táirge buaicscfaa a ghníomhachtú lá **roimh** [...] an margadh nó **faoi cheann** an lae roimhe [...] agus **féadfar é a dhéanamh bunaithe ar phraghas leictreachais réamhshainithe**/.../;
- (g) ní thabharfar le tuiscint leis an táirge buaicscfaa go gcuirfear tús leis an nginiúint atá bunaithe ar bhreosla iontaise atá suite taobh thiar den phointe méadráithe.
3. Déanfar an laghdú iarbhir ar thomhaltas mar thoradh ar ghníomhachtú táirge buaicscfaa a thomhas in aghaidh bonnlíne, lena léireofar an tomhaltas leictreachais a bhfuiltear ag súil leis gan an táirge buaicscfaa a ghníomhachtú. **I gcás ina gcinntídh oibreoir córais tarchurtha táirge buaicscfaa a fháil i gcomhréir le mír 1**, forbróidh [...] sé modheolaíocht bhonnlíne i gcomhairle le rannpháirtithe sa mhargadh agus cuirfidh sé faoi bhráid an údaráis rialála í.
4. Formheasfaidh na húdaráis rialála an togra ó na hoibreoirí córas tarchurtha atá ag iarraidh táirge buaicscfaa a sholáthar agus an mhodheolaíocht bhonnlíne arna cur isteach i gcomhréir le míreanna 2 agus 3 nó iarrfaidh siad ar na hoibreoirí córais tarchurtha an togra a leasú i gcás nach gcomhlíonann sé na ceanglais a leagtar amach sna míreanna sin.

Feiste **tomhais** [...]tiomnaithe

1. [...] **Ar thoiliú ón gcustaiméir deiridh, féadfaidh**[...] oibreoirí córais tarchurtha agus oibreoirí córais dáileacháin úsáid a bhaint as sonraí ó fheiste **tomhais**[...] tiomnaithe le haghaidh inbhreathnaitheacht agus socrú na freagartha don éileamh agus seirbhísí solúbthachta, lena n-áirítear seirbhísí ó chórais stórála.
- [...]/2. I gcás nach mbeidh méadar cliste suiteáilte ag custaiméir deiridh nó i gcás nach ndéanfaidh méadar cliste custaiméara deiridh [...] na sonraí is gá a sholáthar chun freagairt don éileamh nó seirbhísí solúbthachta a sholáthar, lena n-áirítear trí chomhbhailitheoir neamhspleách, glacfaidh oibreoirí córais tarchurtha agus oibreoirí córas dáileacháin leis na sonraí ó fheiste tiomnaithe tomhais, i gcás ina mbeidh fáil orthu, chun freagairt don éileamh agus seirbhísí solúbthachta a shocrú, lena n-áirítear córais stórála, agus ní dhéanfaidh siad idirdhealú i gcoinne an chustaiméara deiridh sin agus seirbhísí solúbthachta á soláthar acu. Beidh feidhm ag an oibleagáid sin tráth a bhunófar na rialacha agus na ceanglais arna mbunú ag na Ballstáit de bhun mhír 3 agus faoi réir chomhlíonadh na rialacha agus na gceanglas sin.[...]
- [...]/3. Leagfaidh na Ballstáit síos ceanglais maidir le próiseas bailíochtaithe sonraí feiste **tomhais**[...] tiomnaithe chun cáilíocht na sonraí faoi seach a sheiceáil agus a áirithiú.’;

(5) Leasaítear Airteagal 8 mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 1:

1. ‘Ceadóidh OAMLanna do na rannpháirtithe sa mhargadh fuinneamh a thrádáil chomh gar don fhíor-am agus is féidir agus ar a laghad go dtí am dúnta an gheata traschreasach ionlae.

Faoi 1 Eanáir 2026[...], beidh am dúnta an gheata thraschreasaigh ionlae 30 nóiméad roimh an bhfíor-am ar a luaithe. **Féadfaidh údarás rialála Ballstáit ar leith, arna iarraidh sin don oibreoir córais tarchurtha ábhartha, maolú ar an gceanglas sa chéad fhomhír a dheonú, go dtí an 1 Eanáir 2029. Cuirfear an iarraidh sin faoi bhráid an údaráis rialála lena mbaineann agus beidh an méid seo a leanas san áireamh inti:**

- (a) measúnú tionchair a léiríonn an gá atá leis an maolú, bunaithe ar riosca maidir le cinnteacht an tsoláthair agus aiseolas ó rannpháirtithe sa mhargadh agus OAMLanna á chur san áireamh, agus
- (b) plean gníomhaíochta chun am dúnta an gheata thraschreasaigh ionlae a ghiorrú go 30 nóiméad tráth nach déanaí ná an 1 Eanáir 2029.

Féadfaidh an t-údarás rialála, arna iarraidh sin don oibreoir córais tarchurtha ábhartha, maolú breise ar an gceanglas sa chéad fhomhír a dheonú 3 bliana ar a mhéad ag comhaireamh ó dhul in éag na tréimhse dá dtagraítear sa dara fhomhír. Cuirfear iarraidh ón oibreoir córais tarchurtha faoi bhráid údarás rialála náisiúnta an oibreora córais tarchurtha iarrthaigh, ENTSO don Leictreachas agus ACER tráth nach déanaí ná an 1 Eanáir 2028 agus áireofar an méid seo a leanas inti:

- (a) a measúnú tionchair lena dtugtar údar don an gá atá leis an maolú, bunaithe ar rioscaí maidir le cinnteacht an tsoláthair agus aiseolas ó rannpháirtithe sa mhargadh, OAMLanna á chur san áireamh,
- (b) plean gníomhaíochta athbhreithnithe chun am dúnata an gheata thraschreasaigh ionlae a ghiorrú go 30 nóiméad faoin dáta a n-iarrtar síneadh ama ina leith agus tráth nach déanaí ná an dáta a iarradh an maolú.

Eiseoidh ACER tuairim maidir leis an tionchar trasteorann a bheidh ag maolú breise dá dtagraítear sa tríú fomhír laistigh de 6 mhí ón iarraidh ar an maolú breise sin a fháil. Cuirfidh an t-údarás rialála lena mbaineann na tuairimí sin san áireamh sula ndéanfaidh sé cinneadh maidir le hiarraidh ar mhaolú breise.

(b) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 3:

‘3. ‘Soláthróidh OAMLanna táirgí lena dtrádáil i margaí lá roimh ré agus ionlae atá beag go leor ó thaobh méide, le méideanna íosta tairisceana de 100kW nó níos lú, chun go mbeidh freagairt don éileamh, stóráil fuinnimh agus táirgeadh in-athnuaite ar scála beag rannpháirteach go héifeachtach, lena n-áirítear rannpháirtíocht dhíreach ó na custaiméirí.’

[6] Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 9:

Airteagal 9

Réamh-mhargáí

1. [...] **Beidh dearadh mhargadh an Aontais bunaithe ar mhoil fhíorúla réigiúnacha a fhaigheann tacaíocht ó chearta tarchurtha fadtéarmacha ar a laghad arna n-eisiúint ag oibreoirí córais tarchurtha/.../**, lena gceadaítear fálú riosca praghais thar chriosanna tairisceana.
2. **24 mhí tar éis [theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo] déanfaidh an Coimisiún, tar éis dó measúnú tionchair a thabhairt chun críche, gníomh cur chun feidhme a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 59, lena mbunófar an dearadh dá dtagraítear i mír 1. Leis an ngníomh cur chun feidhme sin, déanfar an méid seo a leanas go háirithe:**
 - (a) **modheolaíocht a chur isteach** chun raon feidhme geografach na mol fíorúil réigiúnach[...]a shainiú, lena n-áirítear na criosanna tairisceana arb iad na moil sin iad, agus é d'aidhm acu an comhghaol praghsanna idir na praghsanna tagartha agus praghsanna na gcriosanna tairisceana ar moil fhíorúla iad a uasmhéadú;
 - (b) modheolaíocht a chur san áireamh chun na praghsanna tagartha do na moil fhíorúla **réigiúnacha** [...]a ríomh, agus é d'aidhm aici na comhghaolta idir an praghas tagartha agus praghsanna na gcriosanna tairisceana ar mol fíorúil **réigiúnach** iad a uasmhéadú; beidh an mhodheolaíocht sin [...] bunaithe ar chritéir oibiachtúla réamhshainithe;

- (c) beidh ann sainmhíniú ar chearta tarchurtha fadtéarmacha airgeadais **idir [...]** criosanna tairisceana **agus[...]** na moil fhíorúla **réigiúnacha [...]** **mar oibleagáidí airgeadais chun a chur ar chumas rannpháirtithe sa mhargadh a neamhchosaint ar raonta difríochta praghsanna deimhneacha agus diúltacha a fhálú, lena n-áirítear maidir le méideanna agus aibíochtaí;**
- (d) uasmhéadú a dhéanamh ar na deiseanna trádála le haghaidh táirgí fálaíthe a thagraíonn do mhoil fhíorúla **réigiúnacha** don réamh-mhargadh agus do chearta tarchurtha fadtéarmacha ó chriosanna tairisceana go moil fhíorúla **réigiúnacha; agus[...]**
- (e) **a shonrú conas a thairgfídh an t-ardán aonair um leithdháileadh dá dtagraítear i mír 3 leithdháileadh agus conas a éascóidh sé trádáil ceart tarchurtha fadtéarmach.**

3. **Beidh faoin aon ardán amháin um leithdháileadh arna bhunú i gcomhréir le Rialachán (AE) 2016/1719 an méid seo a leanas a dhéanamh gníomhú mar eintiteas a thairgeann leithdháileadh agus trádáil ceart tarchurtha fadtéarmach a éascú thar ceann oibreoirí córas tarchurtha/.../. foirm dhlíthiúil a bheith aige mar a thagraítear dó in Iarscríbhinn II a ghabhann le Treoir (AE) 2017/1132 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle aige²⁹.**

2. [...]

3. [...]

²⁹ **Treoir (AE) 2017/1132 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 eitheamh 2017 maidir le gnéithe áirithe de dhlí na gcuideachtaí (IO L 169, 30.6.2017, lch. 46).**

4. [...]

5. I gcás ina measann údarás rialála nach bhfuil deiseanna fálaithe leordhóthanacha ar fáil do rannpháirtithe sa mhargadh, agus tar éis dul i gcomhairle le húdaráis inniúla ábhartha an mhargaidh airgeadais i gcás ina mbaineann na réamh-mhargáí le hionstraimí airgeadais mar a shainmhínítear **faoi phointe (15) d’Airteagal 4(1)[.../ de Threoir 2014/65/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle**³⁰, féadfaidh sé a cheangal ar mhalartuithe cumhachta nó ar oibreoirí córas tarchurtha bearta breise a chur chun feidhme, mar shampla gníomhaíochtaí cruthaithe margaidh, chun leachtacht an réamh-mhargaidh a fheabhsú.
6. [...]Faoi réir chomhlíonadh dhlí iomaíochta an Aontais agus Threoir (AE) 2014/65 agus Rialachán (AE) 648/2012 ó **Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle**³¹ agus 600/2014 ó **Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle**³², féadfaidh oibreoirí margaidh [...]táirgí fálaithe todhchaíochta a fhorbairt, lena n-áirítear táirgí fálaithe todhchaíochta fadtéarmacha, chun deiseanna iomchuí a sholáthar do rannpháirtithe sa mhargadh, lena n-áirítear úinéirí saoráidí giniúna cumhachta ina n-úsáidtear foinsí fuinnimh in-athnuaite, chun rioscaí airgeadais a eascraíonn as luaineachtaí ar phraghsanna a fhálú. Ní éileoidh na Ballstáit na gníomhaíochtaí fálaithe sin a bheith teoranta do thrádálacha laistigh de Bhallstát nó laistigh de chrios tairisceana.

³⁰ Treoir 2014/65/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Bealtaine 2014 maidir le margáí in ionstraimí airgeadais agus lena leasaítear Treoracha 2002/92/CE agus 2011/61/AE (IO L 173, 12.6.2014, lch. 349).

³¹ Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 4 Iúil 2012 maidir le díorthaigh thar an gcuntar, contrapháirtithe lárnacha agus stórtha trádála (IO L 201, 27.7.2012, lch. 1).

³² Rialachán (AE) Uimh. 600/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Bealtaine 2014 maidir le margáí in ionstraimí airgeadais agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 (IO L 173, 12.6.2014, lch. 84)

(7) Leasaítear Airteagal 18 mar a leanas:

[a] cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 2:

‘2. Leis na modheolaíochtaí maidir le taraifí, léireofar costais sheasta oibreoirí córais tarchurtha agus oibreoirí córais dáileacháin agus breithneofar caiteachais caipitil agus oibríochtúil araon chun dreasachtaí iomchuí maidir le hoibreoirí córais tarchurtha agus le hoibreoirí córais dáileacháin a sholáthar sa ghearrthearma agus san fhadtearma, lena n-áirítear infheistíochtaí oirchilleacha chun éifeachtúlachtaí a mhéadú, lena n-áirítear éifeachtúlacht fuinnimh, chun comhtháthú na margai, **comhtháthú fuinnimh inathnuaite** agus slándáil an tsoláthair a chothú, chun tacú le húsáid seirbhísí solúbthachta, infheistíochtaí éifeachtúla **tráthúla** lena n-áirítear réitigh chun an eangach atá ann cheana a bharrfheabhsú agus chun **solúbthacht neamh-iontaise, lena n-áirítear** freagairt agus **stóráil fuinnimh** don éileamh agus gníomhaíochtaí taighde gaolmhara a éascú, agus chun nuálaíocht a éascú ar mhaithe le tomhaltóirí i réimsí mar shampla digiteáil, seirbhísí solúbthachta agus idirnascadh’;

[b] cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 8:

‘8. Leis na modheolaíochtaí taraifí tarchurtha agus dáileacháin, cuirfear dreasachtaí ar fáil d’oibreoirí córas tarchurtha agus dáileacháin chun a ngréasáin a oibriú agus a fhorbairt ar an mbealach is costéifeachtúla, lena n-áirítear trí sheirbhísí a sholáthar. Chun na críche sin, aithneoidh na húdaráis rialála go bhfuil costais ábhartha incháilithe, áireoidh siad na costais sin i dtaraifí tarchurtha agus dáileacháin, agus **i gcás inarb iomchuí**, tabharfaidh siad spriocanna feidhmíochta isteach chun dreasachtaí a sholáthar d’oibreoirí córas tarchurtha agus dáileacháin chun éifeachtúlachtaí ina ngréasáin a mhéadú, lena n-áirítear trí éifeachtúlacht fuinnimh, trí úsáid a bhaint as seirbhísí solúbthachta agus trí eangacha cliste agus córais méadraithe chliste a fhorbairt.’

[c] i mír 9, cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointe (f):

‘ (f) modhanna chun trédhearcacht a áirithiú i dtaca le socrú agus struchtúr taraifí, lena n-áirítear infheistíochtaí oircheallacha;’

[d] i mír 9, cuirtear isteach an pointe[...] seo a leanas:

‘(i) dreasachtaí le haghaidh infheistíochtaí éifeachtúla i líonraí, lena n-áirítear maidir le hacmhainní solúbthachta agus comhaontuithe solúbtha nasctha.’

[8] in Airteagal 19, leasaítear mír 2 mar a leanas:

[a] cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointe (b):

‘(b) acmhainneachtaí traschreasacha a choinneáil ar bun nó a mhéadú trí bharrfheabhsú úsáid idirnascairí atá ann cheana trí bhíthin gníomhaíochtaí ceartaitheacha comhordaithe, i gcás inarb infheidhme, nó costais a chumhdach arna n-eascairt as infheistíochtaí líonraí atá ábhartha chun plódú idirnascairí a laghdú; nó’

[b] cuirtear pointe[...] a leanas leis:

‘(c) oibreoirí gléasraí giniúna leictreachais inathnuaite amach ón gcósta i gcrios tairisceana amach ón gcósta atá **nasctha go díreach le dhá/.../ chrios tairisceana nó níos mó** a chúiteamh más rud é gur laghdaíodh an rochtain ar mhargaí idirnasctha ar bhealach [...] **ina bhfágtar nach mbeidh oibreoir gléasra leictreachais inathnuaite amach ón gcósta in ann a chumas giniúna leictreachais a onnmhairiú chuig an margadh glas agus, i gcás inarb ábhartha, agus ina dtiocfaidh laghdú comhfhreagrach ar an bpraghas sa chrios tairisceana amach ón gcósta, i gcomparáid le cás gan laghduithe acmhainneachta. Beidh feidhm ag an gcúiteamh i gcás nach mbeidh an acmhainn a comhaontaíodh sa chomhaontú nasctha curtha ar fáil ag oibreoir córais tarchurtha amháin nó níos mó [...]** ar an idirnascaire nó i gcás nach mbeidh an acmhainneacht ar na heilimintí criticiúla líonra curtha ar fáil acu de bhun na rialacha maidir le ríomh acmhainne in Airteagal 16(8) de Rialachán (AE) 2019/943[...]. Ar bhonn bliantúil, ní rachaidh an cúiteamh sin thar an ioncam ó phlódú iomlán a ghintear ar idirnascairí idir na [...]criosanna tairisceana lena mbaineann[...].’

[9] cuirtear an chaibidil [...] seo a leanas isteach:

Caibidil IIIa

Dreasachtaí infheistíochta sonracha chun cuspóirí dícharbónaithe an Aontais a bhaint amach

Airteagal 19a

Comhaontuithe ceannaigh cumhachta

1. **Gan dochar do Threoir (AE) 2018/2001, déanfaidh na Ballstáit [...] glacadh** comhaontuithe ceannacháin cumhachta **a chur chun cinn, lena n-áirítear trí bhacainní gan údar agus nósanna imeachta nó muirir dhíríreacha nó idirdhealaitheacha a bhaint, d'fhonn intuarthacht praghsanna a chur ar fáil agus [...]** na cuspóirí a leagtar amach ina bplean comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide a bhaint amach i leith na **gné** dícharbónaithe dá dtagraítear i bpointe (a) d'Airteagal 4 de Rialachán (AE) 2018/1999, agus margaí leictreachais iomaíocha agus leachtacha á gcaomhnú san am céanna.
2. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh ionstraimí [...] chun na rioscaí airgeadais a laghdú a bhaineann le mainneachtain íocaíochta ceannaitheora faoi mhargadh na gcomhaontuithe ceannaigh cumhachta ann agus inrochtana do chustaiméirí a thugann aghaidh ar bhacainní iontrála chuig an margadh comhaontaithe ceannaigh cumhachta agus nach bhfuil i gcrúachas airgeadais [...]. **Féadfar a áireamh ar na hionstraimí sin, ach gan a bheith teoranta dóibh, scéimeanna ráthaíochta státbhunaithe ag praghsanna an mhargaidh, ráthaíochtaí príobháideacha, nó saoráidí lena gcomhthiomsaítear an t-éileamh ar chomhaontuithe ceannaigh cumhachta , i gcomhréir le dlí ábhartha an Aontais.** Chun na críche sin, **féadfaidh [...]** na Ballstáit **saoráidí [...]** ábhartha ar leibhéal an Aontais a chur san áireamh. Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh cé na catagóirí custaiméirí a ndíreofar na hionstraimí sin orthu, agus critéir neamh-idirdhealaitheacha á gcur i bhfeidhm acu.

3. **Gan dochar d’Airteagal 107 agus Airteagal 108 CFAE, [...]más scéim r[...]/áthaíochta arna dtacú ag an mBallstát[...], áireofar forálacha leis chun laghdú ar an leachtacht i margaí an leictreachais a sheachaint agus ní thabharfaidh siad tacaíocht do cheannach fuinnimh a gintear le breoslaí iontaise.**
4. [...]/ [...] leis na S[...]céimeanna tacaíochta don leictreachas ó fhoinsí inathnuaite[...], ceadófar rannpháirtíocht tionscadal a choimeádann cuid den leictreachas lena ndíol trí PPA nó trí shocrúithe margadhbhunaithe eile.
5. **Agus na scéimeanna tacaíochta sin á gceapadh acu, féachfaidh na Ballstáit [...] le húsáid a bhaint as critéir mheastóireachta chun tairgeoirí a spreagadh chun rochtain [...] custaiméirí [...] a bhfuil bacainní iontrála acu ar mhargadh PPA a éascú, ar choinníoll nach mbeidh tionchar diúltach aige sin ar iomaíocht sa mhargadh.** Go háirithe, féadfaidh na critéir mheastóireachta sin tosaíocht a thabhairt do thairgeoirí a chuireann PPA sínithe i láthair nó a thugann gealltanais chun PPA a shíniú do chuid de ghiniúint an tionscadail ó cheannaitheoirí ionchasacha amháin nó níos mó a bhfuil bacainní iontrála rompu ar an margadh PPA.
- 6[...]. Sonróidh PPAnna an crios tairisceana seachadta agus an fhreagracht as cearta tarchurtha traschreasacha a dhaingniú i gcás athraithe ar chrios tairisceana i gcomhréir le hAirteagal 14.
- 7[...]. Sonróidh PPAnna na coinníollacha faoina bhféadfaidh custaiméirí agus tairgeoirí imeacht as PPAnna, mar atá aon táille scoir agus tréimhse fógra is infheidhme, i **gcomhréir**[...]/le dlí iomaíochta an Aontais.

Scéimeanna tacaíochta praghais dírí le haghaidh infheistíochtaí[...] i nginiúint **nua**

- 1.** [...]Beidh scéimeanna tacaíochta praghais dírí le haghaidh infheistíochtaí[...] **i saoráidí nua giniúna leictreachais** ó na foinsí a liostaítear i mír 2 i bhfoirm conarthaí difríochta dhá threo. [...]

[...][...][...][...]

Beidh feidhm ag an gcéad fhomhír maidir le conarthaí faoi scéimeanna tacaíochta praghais dírí d'infheistíochtaí [...] i nginiúint nua arna dtabhairt i gcrích ó 3[...] bliana tar éis [dáta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo]. I gcás sócmhainní hibrídeacha eischósta atá nasctha le dhá chrios tairisceana nó níos mó, 5 bliana tar éis [dáta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo] a bheidh san idirthréimhse.

Maidir le scéimeanna tacaíochta praghais dírí i bhfoirm conarthaí difríochta dhá threo, is ar bhonn deonach a ghlacfaidh na rannpháirtithe margaidh páirt iontu.

1a. Maidir le scéimeanna tacaíochta praghais dírí i bhfoirm conarthaí difríochta dhá threo, beidh siad ceaptha chun an méid a leanas a dhéanamh:

- a. dreasachtaí a chaomhnú don tsaoráid giniúna oibriú agus páirt éifeachtúil a ghlacadh sna margaí leictreachais, go háirithe chun [...] imthosca an mhargaidh a léiriú.**
- b. cosc a chur ar aon éifeacht atá ag an scéim tacaíochta ar oibriú, seoladh agus cinntí cothabhála na saoráide giniúna nó ar iompar tairisceana i seirbhísí coimhdeacha agus margaí cothromúcháin lá roimh ré agus aonlae;**
- c. a áirithiú go ndéanfar leibhéal na cosanta luacha saothair íosta agus an uasteorainn ardaithe le ró-luach saothair a ailíniú le costas na hinfheistíochta nua, le hioncam margaidh, agus a ráthú go mbeidh inmharthanacht fhadtéarmach eacnamaíoch ag an saoráid giniúna cumhachta gan róchúiteamh a thabhairt;**
- d. saobhadh míchuí ar an iomaíocht agus ar thrádáil sa mhargadh inmheánach a sheachaint, go háirithe trí mhéideanna luacha saothair a chinneadh trí phróiseas tairisceana iomaíoch atá oscailte soiléir trédhearcach neamh-idirdhealaitheach.**
- e. Saobhadh ar an iomaíocht agus ar thrádáil sa mhargadh inmheánach a sheachaint a eascraíonn as ioncam a dháileadh ar ghnóthais.**

2. Beidh feidhm ag mír 1 maidir le hinfheistíochtaí[...] i nginiúint leictreachais **nua ó na foinsí seo a leanas:**

- (a) fuinneamh gaoithe;**
- (b) grianfhuinneamh;**

- (c) fuinneamh geoiteirmeach;
- (d) hidreachumhacht gan taiscumar;
- (e) fuinneamh núicléach;

3. **Déanfar an t-ioncam a eascraíonn as** scéimeanna tacaíochta praghais dírí i bhfoirm conarthaí difríochta dhá threo dá dtagraítear i mír 1, **nó luach coibhéiseach airgeadais an ioncaim sin,** déanfar [...] é a dháileadh ar na custaiméirí deiridh.

D’ainneoin an cheanglais sa chéad fhomhír, féadfar an t-ioncam, nó luach coibhéiseach airgeadais an ioncaim sin, a úsáid freisin chun costais na scéimeanna tacaíochta praghais dírí nó infheistíochtaí a mhaoiniú chun costais leictreachais do chustaiméirí deiridh a laghdú[...]

[...]

[...]A[...]n t-ioncam [...] a dháilfear ar chustaiméirí deiridh, **ceapfar** é [...] chun dreasachtaí [...] **a choinneáil** [...] chun a dtomhaltas a laghdú nó chun é a aistriú go tréimhsí ina mbíonn praghsanna leictreachais íseal agus gan an bonn a bhaint den iomaíocht idir soláthróirí leictreachais.[...]

4. **I gcomhréir leis an tríú fomhír d’Airteagal 4(3) de Threoir (AE) 2018/2001, féadfaidh na Ballstáit suiteálacha fuinnimh inathnuaite ar mhionscála agus tionscadail taispeántais a dhíolmhú ón oibleagáid faoi mhír 1.**

Airteagal 19c

Measúnú ar riachtanais solúbthachta

1. [...] **Tráth nach déanaí ná aon bhliain amháin tar éis do ACER an mhodheolaíocht a fhorghnó de bhun mhír 6 den Airteagal seo, agus gach 2 bhliain ina dhiaidh sin, glacfaidh údarás rialála, [...] nó údarás nó eintiteas eile arna ainmniú ag Ballstát, tuarascáil a ghlacadh ar an ngá atá le solúbthacht sa chóras [...] ar feadh tréimhse 5 bliana ar a laghad, i bhfianaise an ghá atá ann cinnteacht an tsoláthair a bhaint amach go héifeachtach ó thaobh costais de agus an córas [...] leictreachais a dhícharbónú, agus comhtháthú earnálacha éagsúla á chur san áireamh, chomh maith le hidirnasacht an mhargaidh leictreachais. Cuirfear san áireamh sa tuarascáil [...] an Measúnú Eorpach ar Leordhóthanacht Acmhainní agus na measúnuithe náisiúnta leordhóthanachta de bhun Airteagal 20 den Rialachán seo/.../. Beidh an tuarascáil bunaithe ar na sonraí agus ar na hanailísí arna soláthar ag oibreoirí córas tarchurtha agus dáileacháin an Bhallstáit sin de bhun mhír 3[...] agus úsáid á baint as an modheolaíocht de bhun mhír 4[...] agus, nuair atá údar cuí leis, sonraí agus anailís bhreise. I gcás ina bhfuil oibreoir córais tarchurtha ainmnithe ag an mBallstát chun na críche sin, déanfaidh an t-údarás rialála an tuarascáil a fhorghnó nó a leasú.**
2. Déanfar an méid seo a leanas, ar a laghad, sa tuarascáil:
 - (a) [...]measúnú [...] ar an ngá atá le solúbthacht[...], ar bhonn séasúrach, laethúil agus uair an chloig ar a laghad, chun leictreachas arna ghiniúint ó fhoinsí in-athnuaite a chomhtháthú sa chóras leictreachais;

- (b) [...] machnamh [...]a dhéanamh ar acmhainneacht **acmhainní** solúbthachta neamh-iontaise cur i gcás freagairt don éileamh[...] agus stóráil fuinnimh, **lena n-áirítear comhiomlánú agus [...] idirnascadh**, chun an gá sin a chomhlíonadh, ar leibhéal an tarchurtha agus an dáileacháin araon; [...]
- (c) **meastóireacht a dhéanamh ar na bacainní ar sholúbthacht sa mhargadh agus bearta maolaithe ábhartha a mholadh[...]; agus**
- (d) **solúbthacht a mheastar a bheidh ar fáil i mBallstáit eile a chur san áireamh.**
3. Soláthróidh oibreoirí córas tarchurtha agus dáileacháin gach Ballstáit na sonraí agus na hanailísí is gá chun an tuarascáil dá dtagraítear i mír 1 a ullmhú don údarás rialála **nó, i gcás inarb ábhartha, an t-údarás nó an t-eintiteas a ainmnítear i mír 1.** Má tá údar cuí leis, [...] féadfaidh an t-údarás rialála nó, i gcás inarb ábhartha, an t-údarás nó an t-eintiteas a ainmnítear i mír 1 iarraidh ar na hoibreoirí córas tarchurtha agus ar na hoibreoirí córas dáileacháin ionchur breise sa tuarascáil a sholáthar, sa bhreis ar na ceanglais dá dtagraítear i mír 4.
4. Déanfaidh ENTSO don Leictreachas agus eintiteas AE do OCDanna oibreoirí córas tarchurtha agus dáileacháin a chomhordú a mhéid a bhaineann leis na sonraí agus na hanailísí atá le soláthar i gcomhréir le mír 2. Déanfaidh siad na nithe seo a leanas go háirithe:
- (a) cineál **agus formáid**[...] na sonraí a chuirfidh na hoibreoirí córas tarchurtha agus dáileacháin ar fáil do na húdaráis rialála a shainiú;
- (b) modheolaíocht a fhorbairt ionas go ndéanfaidh oibreoirí córas tarchurtha agus dáileacháin anailís ar na riachtanais solúbthachta, ag cur san áireamh, ar a laghad, gach foinse **atá ar fáil**[...] agus [...] infheistíocht atá beartaithe in[...] idirnasc **agus solúbthacht ar**[...] leibhéal an tarchuir agus an dáileacháin chomh maith leis an ngá atá ann an córas leictreachais a dhícharbónú.

5. Oibreoidh ENTSO don Leictreachas agus eintiteas AE do OCDanna i ndlúthchomhar le chéile maidir le comhordú na n-oibreoirí córas tarchurtha agus dáileacháin.
6. [...] [...]Faoi [...]9 mí tar éis theacht i bhfeidhm [...] an Rialacháin seo[...], cuirfidh ENTSO don Leictreachas agus eintiteas AE do OCDanna togra faoi bhráid ACER go comhpháirteach maidir leis na cineálacha sonraí agus formáide atá le cur faoi bhráid na n-údarás rialála agus maidir leis an modheolaíocht dá dtagraítear i mír 4[...]. Laistigh de 3 mhí ón am a gheobhaidh sé an togra, déanfaidh ACER an togra a ghlacadh nó a leasú. Más leasú a dhéanfar, rachaidh ACER i gcomhairle le ENTSO don Leictreachas agus le heintiteas AE do OCDanna sula nglacfaidh sé na leasuithe. Foilseofar an togra leasaithe ar shuíomh gréasáin ACER.
7. Déanfaidh na húdaráis rialála [...] **nó, i gcás inarb ábhartha, an t-údarás nó an t-eintiteas a ainmnítear i mír 1,** na tuarascálacha dá dtagraítear i mír 1 a chur faoi bhráid ACER agus a fhoilsiú. Laistigh de 12 mhí tar éis dó na tuarascálacha a fháil, eiseoidh ACER tuarascáil ina ndéanfar anailís orthu agus ina soláthrófar moltaí maidir le saincheistanna a bhfuil ábharthacht trasteorann ag baint leo maidir le torthaí na n-údarás rialála[...] **nó, i gcás inarb ábhartha, an t-údarás nó an t-eintiteas a ainmnítear i mír 1, lena n-áirítear moltaí maidir le bacainní ar iontráil acmhainní solúbthachta neamh-iontaise a bhaint.**

Airteagal 19d

Cuspóir náisiúnta táscaigh maidir le **solúbthacht neamh-iontaise** [...]

[...]Tráth nach déanaí ná 6 mhí tar éis thíolacadh na tuarascála de bhun Airteagal 19c(1) den Rialachán seo, saineoidh gach Ballstát, **bunaithe ar an tuarascáil sin**, cuspóir náisiúnta táscaigh maidir le **solúbthacht neamh-iontaise**, go háirithe [...] freagairt don éileamh[...] agus stóráil fuinnimh. Féadfaidh na Ballstáit an sprioc sin a bhaint amach trí bhacaínní sainaitheanta margaidh a bhaint nó trí acmhainneacht iomlán na n-acmhainní solúbthachta neamh-iontaise a bhaint amach. Léireofar an cuspóir náisiúnta táscaigh sin freisin i bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide na mBallstát a mhéid a bhaineann leis an ngné ‘An Margadh Inmheánach Fuinnimh’ i gcomhréir le hAirteagail 3, 4 agus 7 de Rialachán (AE) 2018/1999 agus ina dtuarascálacha comhtháite débhlíantúla ar dhul chun cinn i gcomhréir le hAirteagal 17 de Rialachán (AE) 2018/1999. Féadfaidh na Ballstáit cuspóirí táscaigh sealadacha a shainiú sula dtíolacfar an tuarascáil den chéad uair de bhun Airteagal 19c(1) den Rialachán seo.

Airteagal 19e

Scéimeanna tacaíochta solúbthachta [...]neamh-iontaise

1. I gcás [...] nach leor [...] infheistíocht i solúbthacht neamh-iontaise chun an cuspóir táscaigh náisiúnta [...] nó, i gcás inarb ábhartha, na cuspóirí táscaigh sealadacha a bhaint amach, arna sainaitheint i gcomhréir le hAirteagal 19d, féadfaidh na Ballstáit [...] scéimeanna tacaíochta solúbthachta neamh-iontaise a chur i bhfeidhm arb é atá iontu íocaíochtaí don acmhainneacht solúbthachta neamh-iontaise atá ar fáil gan dochar d’Airteagail 12 agus 13[...].

2.[...]

3[...]

4[...]

2. Ní chuirfidh an deis atá ag na Ballstáit bearta a chur i bhfeidhm de bhun mhír 1 bac orthu aghaidh a thabhairt ar a spriocanna táscacha a shainaithnítear in Airteagal 19ú trí mhodhanna eile.

Airteagal 19f

Prionsabail dearaidh le haghaidh scéimeanna tacaíochta solúbthachta **neamh-iontaise**

Maidir le scéimeanna tacaíochta solúbthachta **neamh-iontaise** [...] arna gcur i bhfeidhm ag na Ballstáit i gcomhréir le hAirteagal 19e(1...)[...]:

- (a) ní rachaidh siad thar a bhfuil riachtanach chun [...] **an cuspóir náisiúnta táscach a bhaint amach, nó i gcás inarb ábhartha an cuspóir sealadach táscach, arna shainaithint i gcomhréir le hAirteagal 19d** ar bhealach costéifeachtach;

- (b) beidh sí teoranta d'infheistíochtaí nua in **acmhainní** tsolúbthacht neamh-iontaise mar atá freagairt[...]don éileamh agus stóráil **fuinnimh**;
- (c) [...]ní thabharfar le tuiscint léi go dtosófaí ar ghiniúint atá bunaithe ar bhreosla iontaise agus atá suite taobh thiar den phointe méadraithe;
- (d) soláthraithe acmhainneachta a roghnú trí phróiseas oscailte, trédhearcach, iomaíoch, neamh-idirdhealaitheach agus costéifeachtach;
- (e) saobhadh míchuí ar fheidhmiú éifeachtúil na margaí leictreachais a chosc, lena n-áirítear dreasachtaí oibríochta éifeachtúla agus comharthaí praghais agus neamhchosaint ar éagsúlacht praghsanna agus ar riosca margaidh a chaomhnú;
- (f) dreasachtaí a sholáthar chun comhtháthú a dhéanamh sa mhargadh leictreachais ar bhealach margadhbhunaithe agus margadhfhreagrúil, agus saobhadh neamhriachtanach ar na margaí leictreachais á sheachaint san am céanna chomh maith le costais a d'fhéadfadh a bheith ann maidir le comhtháthú córais agus cobhsaíocht eangaí a chur san áireamh;
- (g) íosleibhéal rannpháirtíochta sa mhargadh a leagan amach i dtéarmaí fuinnimh ghníomhachtaithe, lena gcuirtear san áireamh sainiúlachtaí teicniúla na **sócmhainne lena soláthraítear an tsolúbthacht**[...];
- (h) pionóis iomchuí a chur i bhfeidhm ar sholáthraithe acmhainneachta nach n-urramaíonn an t-íosleibhéal rannpháirtíochta sa mhargadh dá dtagraítear i bpointe (g), nó nach leanann dreasachtaí oibríochta agus comharthaí praghais **dá dtagraítear in pointe (e)**;
- [...];

(9a) Leasaítear Airteagal 21 mar a leanas:

[a] cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 1:

1. Féadfaidh na Ballstáit sásraí acmhainneachta a thabhairt isteach le linn dóibh na bearta dá dtagraítear in Airteagal 20(3) den Rialachán seo a chur chun feidhme i gcomhréir le hAirteagail 107, 108 agus 109 CFAE.

[b] scriostar mír 7.

[c] cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 8:

8. Déanfaidh an Coimisiún na sásraí acmhainneachta a fhormheas ar feadh tréimhse nach faide ná 10 mbliana. Laghdófar méid na n-acmhainneachtaí tiomanta ar bhonn na bpleananna cur chun feidhme dá dtagraítear in Airteagal 20. Leanfaidh na Ballstáit den phlean cur chun feidhme a chur i bhfeidhm tar éis an sásra acmhainneachta a thabhairt isteach.

(9b) in Airteagal 22(1), scriostar pointe (a).

(10) in Airteagal 37(1), cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointe (a):

‘(a), agus ríomh acmhainneachta comhordaithe á dhéanamh aige i gcomhréir leis na modheolaíochtaí a forbraíodh de bhun na treoirlíne maidir le leithdháileadh acmhainne fadtréimhseach, na treoirlíne maidir le leithdháileadh acmhainne agus bainistiú ar phlódú agus na treoirlíne maidir le cothromú leictreachais a glacadh ar bhonn Airteagal 18(5) de Rialachán (CE) Uimh. 714/2009;’;

(11) Leasaítear Airteagal 50 mar a leanas:

(a) cuirtear an mhír [...] seo a leanas isteach:

‘4a. Foilseoidh na hoibreoirí córais tarchurtha, ar bhealach soiléir agus trédhearcach, faisnéis maidir leis an acmhainneacht atá ar fáil le haghaidh nasc nua ina limistéir oibríochta faoi seach, lena n-áirítear i limistéir phlódaithe más féidir freastal ar naisc sholúbtha stórála fuinnimh, agus tabharfaidh siad an fhaisnéis sin cothrom le dáta go rialta, uair sa ráithe ar a laghad.

Cuirfidh oibreoirí córais tarchurtha faisnéis shoiléir thrédhearcach ar fáil d’úsáideoirí an chórais freisin maidir le stádas agus láimhseáil a n-iarrataí ar nascadh. Cuirfidh siad an fhaisnéis sin ar fáil laistigh de thrí mhí ón iarraidh a thíolacadh’;

(12) In Airteagal 57, cuirtear an mhír seo a leanas [...] leis:

‘3. Oibreoidh na hoibreoirí córas dáileacháin agus na hoibreoirí córais tarchuir i gcomhar le chéile chun faisnéis a fhoilsiú maidir leis an acmhainneacht atá ar fáil le haghaidh nasc nua ina limistéir oibríochta faoi seach ar bhealach comhsheasmhach agus chun infheictheacht ghráinneach leordhóthanach a thabhairt d’fhorbróirí tionscadal nua fuinnimh agus d’úsáideoirí gréasáin ionchasacha eile.’

(13) in Airteagal 59(1), cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointe (b):

‘(b), rialacha maidir le leithdháileadh acmhainneachta agus maidir le bainistiú ar phlódú de bhun Airteagal 6 de Threoir (AE) 2019/944 agus Airteagail 7 go 10, 13 go 17, 19 agus 35 go 37 den Rialachán seo lena n-áirítear rialacha maidir le modheolaíochtaí agus próisis lá roimh ré, modheolaíochtaí agus próisis ionlae agus modheolaíochtaí agus próisis don ríomh todhchaí acmhainneachta, samhlacha eangaí, cumraíocht na gcriosanna tairisceana, athsheoladh agus fritrádail, algartaim trádála, cúpláil amháin lá roimh ré agus ionlae, lena n-áirítear an fhéidearthacht go ndéanfaidh eintiteas aonair an t-oibriú, daingne acmhainneachta traslimistéir leithdháilte, dáileadh ioncam ó phlódú, **na moil fhíorúla réigiúnacha don réamh-mhargadh, leithdháileadh [...] cearta tarchurtha fadtéarmacha airgeadais ag an aon ardán amháin um leithdháileadh agus éascú a dtrádála**, fálú riosca tarchuir traschreasach, nósanna imeachta ainmniúcháin, agus leithdháileadh acmhainneachta agus athghabháil na gcostas atá ar acmhainneacht a leithdháileadh agus ar an bplódú a bhainistiú;’

(13a) In Airteagal 64, cuirtear an mhír seo a leanas leis:

2a. De mhaolú ar Airteagal 6(9), (10) agus (11), féadfaidh an Eastóin, an Laitvia agus an Liotuáin conarthaí airgeadais a thabhairt i gcrích maidir leis an acmhainneacht don chothromú suas go 5 bliana roimh thús sholáthar na hacmhainneachta don chothromú. Ní mhairfidh ré na gconarthaí sin níos faide ná 8 mbliana tar éis don Eastóin, don Laitvia agus don Liotuáin dul isteach sa limistéar sioncrónach Eorpach ilchríochach.

Féadfaidh rialálaithe náisiúnta na hEastóine, na Laitvia agus na Liotuáine cead a thabhairt dá n-oibreoirí córais tarchuir intíre acmhainneacht traslimistéir a leithdháileadh ar phróiseas margadhbhunaithe mar a thuairiscítear in Airteagal 41 de Rialachán (AE) 2017/2195 ón gCoimisiún, gan teorainneacha ar thoirt go dtí 6 mhí tar éis don phróiseas leithdháilte comhoptamaithe a bheith curtha chun feidhme agus oibríochtúil go hiomlán de bhun mhír 3 d'Airteagal 38 de Rialachán (AE) 2017/2195 ón gCoimisiún.

(13ab) In Airteagal 64, cuirtear an mhír seo a leanas isteach.

2c. De mhaolú ar Airteagal 22(4)(b), maidir le hacmhainneacht ghiniúna a chuir tús le táirgeadh tráchtála roimh an 4 Iúil 2019 agus a astaíonn níos mó ná 550 g CO₂ de thionscnamh breosla iontaise in aghaidh an kWh leictreachais, féadfaidh sí, faoi réir Airteagal 107 agus Airteagal 108 CFAE a chomhlíonadh, gealltanais a thabhairt ar bhonn eisceachtúil nó íocaíochtaí nó gealltanais a fháil i leith íocaíochtaí a dhéanfar amach anseo faoi shásra acmhainneachta arna fhormheas ag an gCoimisiún roimh theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo. Déanfaidh an Coimisiún measúnú ar thionchar na hiarrata i dtéarmaí astaíochtaí gás ceaptha teasa agus féadfaidh sé, faoi réir Airteagal 107 agus Airteagal 108 CFAE a chomhlíonadh, an t-údarú a dheonú, ar choinníoll go gcomhlíontar na coinníollacha seo a leanas:

(a) gur chuir an Ballstát i gcrích, tar éis dháta theacht i bhfeidhm Rialachán (AE) 2019/943, próiseas tairisceana iomaíoch, i gcomhréir le forálacha Airteagal 22, arb é is aidhm dó rannpháirtíocht soláthraithe acmhainneachta a chomhlíonann na ceanglais in Airteagal 22(4) a uasmhéadú, i gcás ina gcumhdaíonn an tréimhse chonarthach an tréimhse go dtí an 31 Nollaig 2028 ar a laghad;

(b) nach leor méid na hacmhainne a thairgtear sa phróiseas tairisceana iomaíoch dá dtagraítear i litir (a) chun aghaidh a thabhairt ar an ábhar inní a sainaithníodh de bhun Airteagal 20 (1) don tréimhse chonarthach a chumhdaítear leis an bpróiseas tairisceana sin;

(c) go bhfuil an acmhainneacht ghiniúna a astaíonn níos mó ná 550 g CO₂ de thionscnamh breosla iontaise in aghaidh an kWh leictreachais geallta nó go bhfaigheann sí íocaíochtaí nó gealltanais i leith íocaíochtaí amach anseo ar feadh tréimhse nach faide ná aon bhliain amháin agus go soláthraítear trí phróiseas breise soláthair í a chomhlíonann na ceanglais uile in Airteagal 22 cé is moite díobh siúd a leagtar amach i bpointe (b) de mhír 4 agus don mhéid acmhainneachta is gá chun réiteach a fháil ar na hábhair inní maidir le leordhóthanacht a sainaithníodh i bpointe (b), agus don mhéid sin amháin.

Féadfar an maolú de bhun na míre seo a chur i bhfeidhm go dtí an 31 Nollaig 2028.

(/.../.../.../

(13b) In Airteagal 69, cuirtear an mhír 1a seo a leanas leis:

1a) [.../ Tráth nach déanaí ná aon mhí amháin tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo, tíolacfaidh an Coimisiún do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle, tuarascáil mhionsonraithe ina ndéanfar measúnú ar na féidearthachtaí maidir le cuíchóiriú agus simpliú a dhéanamh ar an bpróiseas a bhaineann le sásra acmhainneachta a chur i bhfeidhm faoi [.../ Chaibidil IV den Rialachán seo, chun a áirithiú gur féidir leis na Ballstáit aghaidh a thabhairt ar ábhair inní maidir le leordhóthanacht ar bhealach tráthúil. Sa chomhthéacs sin, iarrfaidh an Coimisiún ar an nGníomhaireacht leasú a dhéanamh ar an modheolaíocht don mheasúnú Eorpach ar leordhóthanacht acmhainní dá dtagraítear in Airteagal 23 i gcomhréir leis an bpróiseas a leagtar amach in Airteagail 23 agus 27, de réir mar is iomchuí.

[.../Tráth nach déanaí ná 3 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo, cuirfidh an Coimisiún, tar éis dó dul i gcomhairle leis na Ballstáit, tograí ar aghaidh d'fhonn simpliú a dhéanamh ar an bpróiseas [...] chun sásraí acmhainneachta a mheasúnú de réir mar is iomchuí.

(14) Cuirtear an tAirteagal [...] seo a leanas isteach:

Airteagal 69a

Idirghníomhaíocht le reachtaíocht airgeadais an Aontais

Ní mhaolóidh aon ní sa Rialachán seo ar fhorálacha Threoir (AE) 2014/65, Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 agus Rialachán (AE) Uimh. 600/2014 nuair a bhíonn rannpháirtithe sa mhargadh nó oibreoirí margaidh ag gabháil do ghníomhaíochtaí a bhaineann le hionstraimí airgeadais, go háirithe mar a shainítear **faoi phointe (15) d’Airteagal 4(1)[...]** de Threoir (AE) 2014/65.

(15) in Iarscríbhinn I, cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointe 1.2:

‘1.2. Déanfar ríomh acmhainneachta comhordaithe do gach tráthchlár leithdháilte’.

Airteagal 2

[Roinnfear Airteagal 2 ón Rialachán leasaitheach seo agus déanfar Treoir neamhspleách de chun Treoracha (AE) 2018/2001 agus (AE) 2019/944 a leasú – aistríodh an téacs go dtí tar éis Airteagal 5].

Airteagal 3

[Roinnfear Airteagal 3 ón Rialachán leasaitheach seo agus déanfar Treoir neamhspleách de chun Treoracha (AE) 2018/2001 agus (AE) 2019/944 a leasú – aistríodh an téacs go dtí tar éis Airteagal 5].

Airteagal 4

Leasuithe ar Rialachán (AE) 2019/942 [...]

Leasaítear Rialachán (AE) 2019/942 mar a leanas:

(1) Leasaítear Airteagal 2 mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointe (a):

‘(a) tuairimí agus moltaí a eisiúint a dhíreofar ar oibreoirí córais tarchurtha, ENTSO don Leictreachas, ENTSO don Ghás, Eintiteas AE do OCDanna, an t-aon ardán amháin um leithdháileadh arna bhunú i gcomhréir le Rialachán (AE) 2016/1719 ón gCoimisiún³³, **an t-eintiteas arna ainmniú chun bainistiú a dhéanamh ar na margaí comhtháite lá roimh ré agus ionlae i gcás inarb infheidhme, lárionaid chomhordúcháin réigiúnacha agus oibreoirí ainmnithe sa mhargadh leictreachais [...]**

³³ Rialachán (AE) 2016/1719 ón gCoimisiún an 26 Meán Fómhair 2016 lena mbunaítear treoirlíne maidir le leithdháileadh todhchaí acmhainneachta (IO L 259, 27.9.2016, lch. 42).

(b) cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointe (d):

‘ (d) cinntí aonair a eisiúint maidir le soláthar faisnéise i gcomhréir le hAirteagal 3(2), le hAirteagal 7(2), pointe (b) agus le hAirteagal 8, pointe (c); maidir leis na modheolaíochtaí, na téarmaí agus na coinníollacha a fhorghnó i gcomhréir le hAirteagal 4(4), Airteagal 5(2), (3) agus (4); maidir le hathbhreithnithe ar chriosanna tairisceana dá dtagraítear in Airteagal 5(7); maidir le saincheistean teicniúla dá dtagraítear in Airteagal 6(1); maidir le headráin idir rialtóirí i gcomhréir le hAirteagal 6(10); a bhaineann le lárionaid chomhordúcháin réigiúnacha dá dtagraítear in Airteagal 7(2), pointe (a); maidir le modheolaíochtaí agus ríomhanna agus sonraíochtaí teicniúla dá dtagraítear in Airteagal 9(1) a fhorghnó agus a leasú; maidir le modheolaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 9(3) a fhorghnó agus a leasú; maidir le díolúintí dá dtagraítear in Airteagal 10; maidir le bonneagar dá dtagraítear in Airteagal 11 pointe (d); maidir le hábhair a bhaineann le sláine agus trédhearcacht an mhargaidh mórdhíola de bhun Airteagal 12[...]; agus maidir le tograí ó ENTSO don Leictreachas agus ó eintiteas AE do OCDanna a bhaineann leis an modheolaíocht a bhaineann leis na sonraí agus an anailís atá le soláthar a mhéid a bhaineann leis na riachtanais solúbthachta de bhun Airteagal 5(10) a fhorghnó agus a leasú. ’;

(2) in Airteagal 3(2), cuirtear isteach an fhomhír [...] seo a leanas:

‘Beidh feidhm ag an mír seo freisin maidir leis an aon ardán amháin um leithdháileadh arna bhunú i gcomhréir le Rialachán (AE) 2016/1719 **agus leis an eintiteas arna ainmniú chun bainistiú a dhéanamh ar na margaí comhtháite lá roimh ré agus ionlae i gcás inarb infheidhme.**’;

(3) In Airteagal 4, cuirtear an mhír [...] seo a leanas leis:

‘9. [...]beidh feidhm ag míreanna 6, 7 agus 8 freisin maidir leis an aon ardán amháin um leithdháileadh arna bhunú i gcomhréir le Rialachán (AE) 2016/1719 agus leis an eintiteas arna ainmniú chun bainistiú a dhéanamh ar na margaí comhtháite lá roimh ré agus ionlae i gcás inarb infheidhme.’;

(4) in Airteagal 5(8), cuirtear isteach an fhomhír [...] seo a leanas:’[...]

‘Déanfaidh ACER faireachán ar an aon ardán amháin um leithdháileadh arna bhunú i gcomhréir le Rialachán (AE) 2016/1719 agus an t-eintiteas arna ainmniú chun bainistiú a dhéanamh ar na margaí comhtháite lá roimh ré agus ionlae i gcás inarb infheidhme.’

(5)[...]

[...]

(6) [...]in Airteagal 5,[...] cuirtear an mhír [...] seo a leanas leis:

‘10. Déanfaidh ACER an togra comhpháirteach ó ENTSO don Leictreachas agus ó eintiteas AE do OCDanna a bhaineann leis an modheolaíocht a bhaineann leis na sonraí agus an anailís atá le soláthar a mhéid a bhaineann leis na riachtanais solúbthachta de bhun Airteagal 19c/[...](4/[...]) de Rialachán (AE) 2019/943 a fhormheas agus, i gcás inar gá, a leasú.’

(6a) in Airteagal 6, leasaítear mír 9 mar a leanas:

‘9. Déanfaidh ACER tuairim a thíolacadh don údarás rialála ábhartha agus don Choimisiún de bhun Airteagail 8(3) agus 16(3) de Rialachán (AE) 2019/943.’

(7) In Airteagal 15, cuirtear an mhír [...] seo a leanas leis:

‘5. Eiseoidh ACER tuarascáil ina ndéanfar anailís ar na measúnuithe náisiúnta ar na riachtanais solúbthachta agus ina soláthrófar moltaí maidir le saincheisteanna a bhfuil ábharthacht trasteorann ag baint leo i ndáil le torthaí na n-údarás rialála de bhun Airteagal 19c/[...](7/[...]) de Rialachán (AE) 2019/943.’[...]

Airteagal 5
Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an [...]fichiú] lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh in Strasbourg,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán

Leasuithe ar Threoracha (AE) 2018/2001 agus (AE) 2019/944 chun feabhas a chur ar dhearadh an mhargaidh leictreachais san Aontas³⁴[...]

[Airteagail 2 agus 3 den Rialachán a bhí in Airteagail 1 agus 2 a leanas roimh seo]

Airteagal 1[...]

Leasuithe ar Threoir (AE) 2019/944

Leasaítear Treoir (AE) 2019/944 [...] mar a leanas:

(1) Leasaítear Airteagal 2 mar a leanas:

(a) **cuirtear** [...] an méid seo a leanas in ionad phointí (8) agus (49):

‘(8) ciallaíonn ‘custaiméir gníomhach’ custaiméir deiridh, nó grúpa custaiméirí deiridh, a ghníomhaíonn go comhpháirteach agus a ídíonn nó a stóráilann leictreachas a ghintear laistigh dá áitreabh atá suite laistigh de theorainneacha cúnga nó leictreachas a fhéinghintear nó a roinntear laistigh d’áitreabh eile atá suite sa chríos tairisceana céanna, nó a dhíolann leictreachas féinghinte nó a ghlacann páirt i scéimeanna solúbthachta nó éifeachtúlachta fuinnimh, ar choinníoll nach iad na gníomhaíochtaí sin a phríomhghníomhaíocht tráchtála ná a phríomhghníomhaíocht ghairmiúil;

³⁴ Aithrisí le cur isteach.

‘(49) ciallaíonn ‘seirbhísí coimhdeacha neamh-mhinicíochta’ seirbhís a úsáideann oibreoir córais tarchuir nó oibreoir córais dáileacháin le haghaidh rialú voltais foistine, instealltaí srutha frithghníomhacha tapa, táimhe le haghaidh cobhsaíocht eangaí áitiúla, sruth gearrchiorcaid agus acmhainneacht athshlánaithe i ndiaidh múchta, acmhainneacht oibríochta oileáin agus buaicscamhadh;’

(b) cuirtear na pointí seo a leanas isteach:

(15a) ciallaíonn ‘conradh soláthair leictreachais ar théarma seasta agus ar phraghas socraithe’ conradh soláthair leictreachais idir soláthróir agus custaiméir deiridh lena ráthaítear na coinníollacha conarthacha céanna, lena n-áirítear an praghas, **ar feadh thréimhse iomlán an chonartha**, agus d’fhéadfadh sé, laistigh de phraghas socraithe, eilimint sholúbtha a áireamh leis, mar shampla athruithe buaicphraghais agus athruithe lasmuigh den bhuaicphraghas;

(10a) ciallaíonn ‘comhroinnt fuinnimh’ uath-ídiú fuinnimh inathnuaite ag custaiméirí gníomhacha:

- (a) a ghintear nó a stóráiltear lasmuigh den láthair nó ar láithreáin eatarthu trí shaoráid ar leo í, atá ar léas acu, atá ar cíós go hiomlán nó go páirteach acu; nó
- (b) ar chucu a d’aistrigh custaiméirí gníomhach eile an ceart sin bíodh sé saor in aisce nó ar phraghas.

(10b)[...]

(24a) ciallaíonn ‘soláthróir na dála deiridh’ soláthróir atá ainmnithe [...] chun an soláthar leictreachais a ghlacadh ar láimh do chustaiméirí de chuid soláthróra atá scortha d’oibriú;

(2) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 4:

‘Airteagal 4

Saor-rogha soláthróra

Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh na custaiméirí uile in ann leictreachas a cheannach óna rogha soláthróra. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh gach custaiméir saor chun níos mó ná conradh soláthair leictreachais amháin a bheith acu ag an am céanna, agus chun na críche sin go mbeidh custaiméirí i dteideal níos mó ná pointe méadraithe agus billeála amháin a bheith cumhdaithe ag an bpointe nasctha aonair dá n-áitreabh.’

(3) Leasaítear Airteagal 11 mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad an teidil:

‘Teidlíocht ar chonradh ar théarma seasta agus ar phraghas socraithe agus ar chonradh leictreachais praghsála dinimiciúla’;

(b) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 1:

1. Áiritheoidh na Ballstáit go bhfágfaidh an creat rialála náisiúnta go mbeidh sé ar chumas soláthróirí conarthaí ar théarma seasta agus ar phraghas seasta agus conarthaí leictreachais praghsála dinimiciúla a thairiscint. Áiritheoidh na Ballstáit gur féidir le custaiméirí deiridh a bhfuil méadar cliste suiteáilte acu iarraidh a dhéanamh chun conradh leictreachais praghsála dinimiciúla a thabhairt i gcrích agus gur féidir le gach custaiméir deiridh iarraidh a dhéanamh chun conradh leictreachais praghsála ar théarma seasta agus ar phraghas socraithe a thabhairt i gcrích, ar conradh é a mhairfidh aon bhliain amháin ar a laghad le soláthróir amháin ar a laghad agus le gach soláthróir a bhfuil níos mó ná 200 000 custaiméir deiridh aige.

De mhaolú ar an gcéad fhomhír, féadfaidh na Ballstáit soláthróir a bhfuil níos mó ná 200 000 custaiméir deiridh aige a dhíolmhú ón oibleagáid conarthaí ar théarma seasta agus ar phraghas socraithe a thairiscint i gcás nach dtairgeann an soláthróir sin ach conarthaí praghsála dinimiciúla agus nach bhfuil tionchar diúltach ag an díolúine ar iomaíocht ná ar rogha leordhóthanach de chonradh ar théarma seasta agus ar phraghas socraithe do chustaiméirí.

(c) cuirtear an mhír [...] seo a leanas isteach:

‘1a. Sula ndéanfar aon chonradh a thabhairt i gcrích nó síneadh a chur leis, déanfar achoimre ar na príomhchoinníollacha conarthacha a thabhairt do chustaiméirí deiridh ar shlí fheiceálach agus i bhfriotal a bheidh beacht agus simplí. Áireofar san achoimre sin ar a laghad faisnéis maidir leis an bpraghas iomlán **agus a mhiondealú**, cur chun cinn, seirbhísí breise **agus** [...] lascaíní agus **leagfar amach ann** na cearta dá dtagraítear i bpointí (a), (b), (d), (e) agus (f) d’Airteagal 10(3). Tabharfaidh an Coimisiún treoraíocht ina leith sin.

(d) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 2:

‘2. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfidh na soláthróirí na custaiméirí deiridh go hiomlán ar an eolas faoi na deiseanna, na costais agus na rioscaí a bhaineann leis **na cineálacha** [...] conarthaí leictreachais [...], agus áiritheoidh siad go mbeidh soláthróirí faoi cheangal faisnéis a thabhairt do na custaiméirí deiridh dá réir, lena n-áirítear i ndáil leis an ngá go mbeadh méadar leictreachais leormhaith suiteáilte. Déanfaidh na húdaráis rialála faireachán ar fhorbairtí sa mhargadh agus déanfaidh siad measúnú ar na rioscaí a d’fhéadfadh a bheith ag gabháil le táirgí agus seirbhísí nua agus déileálfadh siad le cleachtais éagóracha.’

(4) Cuirtear na hAirteagail seo a leanas isteach:

‘Airteagal 15a’

An ceart chun comhroinnt fuinnimh

1. **Beidh** sé de cheart ag gach teaghlach, fiontar beag agus meánmhéide agus comhlacht poiblí páirt a ghlacadh i gcomhroinnt fuinnimh mar chustaiméirí gníomhacha.
2. [...] Beidh custaiméirí gníomhacha i dteideal fuinneamh in-athnuaite a chomhroinnt eatarthu féin bunaithe ar chomhaontuithe príobháideacha nó trí eintiteas dlítheanach.

3. [...] Féadfaidh custaiméirí gníomhacha úsáid a bhaint as tríú páirtí ar leis saoráid stórála nó saoráid giniúna fuinnimh in-athnuaite nó a dhéanann í a bhainistiú le haghaidh suiteála, oibrithe, lena n-áirítear méadrú agus cothabháil, chun comhroinnt fuinnimh a éascú, gan an tríú páirtí sin a mheas mar chustaiméir gníomhach.
- 4.[.../ Áiritheoidh na Ballstáit maidir leis na custaiméirí gníomhacha atá rannpháirteach i gcomhroinnt fuinnimh:
- (a[.../]) go bhfuil siad i dteideal an leictreachas comhroinnte a ghlanluacháil lena dtomhaltas méadraithe iomlán laistigh d’eatramh ama nach faide ná an tréimhse réitigh éagothroime agus gan dochar do chánacha, tobhaigh agus muirir ghréasáin is infheidhme;
- (b[.../]) tairbhiú de chearta agus oibleagáidí uile tomhaltóirí mar chustaiméirí deiridh faoin Treoir seo, ach amháin i gcás comhroinnt fuinnimh idir teaghlaigh a bhfuil acmhainneacht shuiteáilte suas le 10.8 kW [**do theaghlaigh aonair [mar a shonraítear sa Treoir athbhreithnithe 2021/557]** maidir le Fuinneamh In-athnuaite] agus suas le 50 kW acu i gcás bloic ilárasán [**mar a shonraítear sa Treoir athmhúnlaith maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh [...] 2021/802]** [...] [...]];
- (c[.../]) rochtain a bheith acu ar theimpléid le haghaidh conarthaí ina bhfuil téarmaí agus coinníollacha cothroma agus trédhearcacha le haghaidh comhaontuithe [...] **comhroinnte fuinnimh** idir teaghlaigh, agus le haghaidh comhaontuithe maidir le saoráidí stórála agus saoráidí giniúna fuinnimh in-athnuaite a léasú, a fháil ar cíós nó infheistiú iontu chun fuinneamh a roinnt; i gcás coinbhleachtaí a eascraíonn as na comhaontuithe sin, beidh rochtain ag custaiméirí deiridh ar réiteach díospóide lasmuigh den chúirt i gcomhréir le hAirteagal 26;

(d[...]) nach bhfuil siad faoi réir iompraíochta inar chaith rannpháirtithe sa mhargadh, ná a bpáirtithe atá freagrach as cothromú, go héagórach agus go hidirdhealaitheach leo;

(e[...]) go gcuirfear ar an eolas iad go bhféadfaí athruithe a dhéanamh ar chriosanna tairisceana i gcomhréir le hAirteagal 14 de Rialachán (AE) 2019/943 agus go bhfuil an ceart chun fuinneamh a chomhroinnt teoranta do laistigh den chrios tairisceana céanna.

5. [...]Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfaidh oibreoirí córais tarchuir nó dáileacháin ábhartha nó comhlachtaí ainmnithe eile an méid seo a leanas:

(a[...]) sonraí méadraithe a bhaineann leis an leictreachas comhroinnte a bhailiú, a bhailíochtú agus a chur in iúl do chustaiméirí deiridh ábhartha agus rannpháirtithe sa mhargadh agus faireachán a dhéanamh ar na sonraí sin, gach mí ar a laghad, agus i gcomhréir le hAirteagal 23;

(b[...]) pointe teagmhála ábhartha a sholáthar chun socruithe maidir le comhroinnt fuinnimh a chlárú, faisnéis a fháil maidir le pointí méadraithe ábhartha, athruithe ar shuíomh agus ar rannpháirtíocht, agus, i gcás inarb infheidhme, modhanna ríofa a bhailíochtú ar bhealach soiléir, trédhearcach agus tráthúil;

6[...]. Déanfaidh na Ballstáit bearta iomchuí agus neamh-idirdhealaitheacha chun a áirithiú gur féidir le teaghlaigh atá buailte ag bochtaineacht fuinnimh agus ag teaghlaigh leochaileacha rochtain a fháil ar scéimeanna comhroinnte fuinnimh. Féadfar bearta tacaíochta airgeadais nó cuóta leithdháilte táirgeachta a áireamh ar na bearta sin.

7. **Beidh an tAirteagal seo gan dochar do cheart na gcustaiméirí a soláthróir a roghnú i gcomhréir le hAirteagal 4 agus do na rialacha náisiúnta is infheidhme maidir le húdarú soláthróirí.**

Bainistíocht riosca soláthróirí

1. [...]Áiritheoidh na [...]húdaráis Rialála, **nó i gcás ina bhfuil údarás inniúil neamhspleách eile ainmnithe ag Ballstát chun na críche sin, áiritheoidh na húdaráis inniúla ainmnithe sin**, go mbeidh straitéisí fálaithe iomchuí i bhfeidhm ag soláthróirí agus go gcuirfidh siad chun feidhme iad chun an riosca go dtiocfaidh athruithe ar an soláthar leictreachais mórdhíola a theorannú d’inmharthanacht eacnamaíoch a gconarthaí le custaiméirí, agus san am céanna leachtacht agus comharthaí praghais ó mhargaí gearrthéarmacha a choinneáil ar bun.
2. D’fhéadfadh úsáid comhaontuithe ceannaigh cumhachta a bheith san áireamh i straitéisí fálaithe soláthróirí. I gcás ina bhfuil margaí le haghaidh comhaontuithe ceannaigh cumhachta ann atá forbartha go leordhóthanach agus lenar féidir le hiomaíocht éifeachtach a bheith ann, féadfaidh na Ballstáit a cheangal go gcumhdófar sciar de neamhchosaint riosca soláthróirí ar athruithe ar phraghsanna leictreachais mórdhíola trí úsáid a bhaint as comhaontuithe ceannaigh cumhachta le haghaidh leictreachas arna ghiniúint ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh atá cothrom le fad a neamhchosanta ar riosca ar thaobh an tomhaltóra, faoi réir dhlí iomaíochta an Aontais a chomhlíonadh.
3. Féachfaidh na Ballstáit le hinrochtaineacht táirgí fálaithe a áirithiú do phobail fuinnimh saoránach agus do chomhphobail fuinnimh inathnuaite.’

(5) **Cuirtear** na hAirteagail [...] seo a leanas isteach:

‘Airteagal 27a

Soláthróir na rogha deiridh

1. Cuirfidh na Ballstáit **córas soláthróra na rogha deiridh chun feidhme chun leanúnachas soláthair a áirithiú** [...] do chustaiméirí teaghlaigh ar a laghad. Ceapfar soláthróirí na rogha deiridh trí nós imeachta cothrom, [...] trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach.
2. Na custaiméirí deiridh a aistrítear chuig soláthróirí na dála deiridh, ní chaillfidh siad a gcearta mar chustaiméirí, go háirithe na cearta sin a leagtar síos in Airteagail 4, 10, [...] 12, 14, 18 agus 26.
3. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfidh soláthróirí na rogha deiridh na téarmaí agus na coinníollacha in iúl go pras do chustaiméirí aistrithe agus áiritheoidh siad leanúnachas rianúil na seirbhíse do na custaiméirí sin ar feadh 6 mhí ar a laghad.
4. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear faisnéis agus spreagadh ar fáil do na custaiméirí deiridh aistriú chuig tairiscint mhargadhbhunaithe.
5. Féadfaidh na Ballstáit a cheangal **ar** sholáthróir [...] rogha deiridh leictreachas a sholáthar do chustaiméirí teaghlaigh nach bhfaigheann tairiscintí margadhbhunaithe. Sna cásanna sin, beidh feidhm ag na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 5.’

Airteagal 28a

Cosaint ó dhícheangal do chustaiméirí leochaileacha

Áiritheoidh na Ballstáit go gcosnófar custaiméirí leochaileacha ó dhícheangal leictreachais. Soláthrófar an méid sin mar chuid de choincheap na gcustaiméirí leochaileacha de bhun Airteagal 28(1)[...] agus gan dochar do na bearta a leagtar amach in Airteagal 10(11).

(6) in Airteagal 27, cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 1:

‘1. Áiritheoidh na Ballstáit go bhfuil ag gach custaiméir teaghlaigh agus, i gcás ina measann na Ballstáit gurb iomchuí é, ag fiontair bheaga, seirbhís uilíoch, eadhon an ceart chun soláthar leictreachais a fháil atá de cháilíocht shonraithe laistigh dá gcríoch ar phraghsanna iomaíocha atá éasca agus soiléir le cur i gcomparáid le chéile, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach. Chun soláthar na seirbhíse uilíche a áirithiú, cuirfidh na Ballstáit d’oibleagáid ar na hoibreoirí córais dáileacháin custaiméirí a cheangal lena ngréasáin faoi théarmaí, coinníollacha agus taraifí a shocraítear i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar síos in Airteagal 59(7). Leis an Treoir seo, ní chuirtear cosc ar na Ballstáit a suíomh margaidh a láidriú do chustaiméirí teaghlaigh agus do chustaiméirí neamhtheaghlaigh beaga agus meánmhéide trí na deiseanna tiomsaithe ionadaíochta don aicme sin custaiméirí a chur chun cinn.’

(7) in Airteagal 31, cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 3:

‘3. Cuirfidh an t-oibreoir córais dáileacháin ar fáil d’úsáideoirí an chórais an fhaisnéis a theastaíonn uathu chun rochtain éifeachtúil a fháil ar an gcóras, lena n-áirítear úsáid a bhaint as. Go háirithe, foilseoidh an t-oibreoir córais dáileacháin, ar bhealach soiléir agus trédhearcach, faisnéis maidir leis an acmhainneacht atá ar fáil le haghaidh nasc nua ina limistéir oibríochta féin, lena n-áirítear i limistéir phlódaithe más féidir freastal ar naisc sholúbtha stórála fuinnimh, agus tabharfaidh siad an fhaisnéis sin cothrom le dáta go rialta, uair sa ráithe ar a laghad.

Cuirfidh oibreoirí córais dáileacháin faisnéis shoiléir thrédhearcach ar fáil d’úsáideoirí an chórais freisin maidir le stádas agus láimhseáil a n-iarrataí ar nascadh. Cuirfidh siad an fhaisnéis sin ar fáil laistigh de thrí mhí ón iarraidh a thíolacadh.’

3a. Féadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh gan mír 3 a chur i bhfeidhm maidir le gnóthais leictreachais chomhtháite a fhreastalaíonn ar níos lú ná 100 000 custaiméir ceangailte, nó a fhreastalaíonn ar chórais bheaga scoite.’

(8) In Airteagal 40, cuirtear isteach an mhír [...] seo a leanas:

[...]

‘6a. Ní bheidh feidhm ag na ceanglais i míreanna 5 agus 6 maidir leis an táirge buaicscafa a fhaightear i gcomhréir le hAirteagal 7a de Rialachán (AE) 2019/943.’

(9) Leasaítear Airteagal 59 mar a leanas:

[a] I mír 1, cuirtear an méid seo a leanas in ionad **phointe**[...] (c):

‘(c)[...], i ndlúthchomhar leis na húdaráis rialála eile, a áirithiú go gcomhlíonann an t-aon ardán amháin um leithdháileadh arna bhunú i gcomhréir le Rialachán (AE) 2016/1719, **an t-eintiteas arna ainmniú chun bainistiú a dhéanamh ar na margaí comhtháite lá roimh ré agus ionlae i gcás inarb infheidhme**, ENTSO don Leictreachas agus eintiteas AE do OCDanna a n-oibleagáidí faoin Treoir seo, Rialachán (AE) 2019/943, na cóid ghréasáin agus na treoirlínte arna nglacadh de bhun Airteagail 59, 60 agus 61 de Rialachán (AE) 2019/943, agus dlí ábhartha eile de chuid an Aontais, lena n-áirítear a mhéid a bhaineann le saincheisteanna trasteorann, chomh maith le cinntí ACER, agus neamhchomhlíonadh an aon ardáin amháin um leithdháileadh, ENTSO don Leictreachas agus eintiteas AE do OCDanna lena n-oibleagáidí faoi seach a shainaithint go comhpháirteach; i gcás nach mbeidh na húdaráis rialála in ann teacht ar chomhaontú laistigh de thréimhse ceithre mhí tar éis tús a chur le comhairliúcháin chun neamhchomhlíonadh a shainaithint go comhpháirteach, déanfar an t-ábhar a tharchur chuig ACER le haghaidh cinnidh, de bhun Airteagal 6(10) de Rialachán (AE) 2019/942;’

[b] I mír 1, cuirtear an méid seo a leanas in ionad **phointe**[...] (z):

‘(z)[...]: faireachán a dhéanamh laistigh de thréimhse réasúnta [...] ar dheireadh a chur le bacainní gan údar agus ar shrianta ar fhorbairt tomhaltais leictreachais fhéinghinte agus pobal fuinnimh saoránach, lena n-áirítear **bacainní agus srianta lena gcuirtear cosc ar [...] ghiniúint sholúbtha dáilte fuinnimh a nascadh.**’

[c] cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 4:

4. An t-údarás rialála atá suite sa Bhallstáit ina bhfuil a shuíomh ag an aon ardán amháin um leithdháileadh, **ag an eintiteas arna ainmniú chun bainistiú a dhéanamh ar na margaí comhtháite lá roimh ré agus ionlae i gcás inarb infheidhme**, ag ETSO don Leictreachas nó ag eintiteas AE do OCDanna, beidh de chumhacht aige pionóis éifeachtacha, chomhréireacha agus athchomhairleacha a fhorchur ar na heintitis sin i gcás nach gcomhlíonann siad a n-oibleagáidí faoin Treoir, faoi Rialachán (AE) 2019/943 nó faoi aon chinneadh ábhartha ón údarás rialála nó ó ACER atá ceangailteach ó thaobh dlí, nó moladh a dhéanamh go ngearrfadh cúirt inniúil pionóis mar sin orthu.

(9a) In Airteagal 66, cuirtear an mhír 6 seo a leanas leis:

6. De mhaolú ar Airteagal 40(4), beidh na hoibreoirí córais tarchuir san Eastóin, sa Laitvia agus sa Liotuáin in ann brath ar sheirbhísí comhardúcháin arna soláthar ag soláthraithe stórála leictreachais intíre, ag gnóthais a bhaineann le hoibreoirí córais tarchurtha, agus ag saoráidí eile atá faoi úinéireacht oibreoirí córais tarchurtha.

De mhaolú ar Airteagal 54(2), féadfaidh an Eastóin, an Laitvia agus an Liotuáin cead a thabhairt dá n-oibreoirí córas tarchurtha agus do na gnóthais a bhaineann le hoibreoirí córas tarchuir, dá n-oibreoirí córais tarchurtha úinéireacht a bheith acu ar a gcuid stórála, í a fhorbairt, a bhainistiú agus a oibriú gan nós imeachta tairisceana oscailte, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach a leanúint agus féadfaidh siad cead a thabhairt don stóráil sin leictreachas a cheannach nó a dhíol sna margaí don chothromú.

Beidh feidhm ag na maoluithe ar Airteagal 40(4) agus 54(2) suas le 3 bliana tar éis don Eastóin, don Laitvia agus don Liotuáin dul isteach sa limistéar sioncrónach Eorpach ilchríochach. Nuair is gá sin chun cinnteacht an tsoláthair a chaomhnú, féadfaidh an Coimisiún síneadh nach faide ná 5 bliana a chur leis an tréimhse tosaigh 3 bliana.

(9aa) In Airteagal 66, cuirtear an mhír nua seo a leanas leis:

7. De mhaolú ar Airteagal 40(4) agus ar Airteagal 54(2), féadfaidh an Chipir cead a thabhairt dá hoibreoir córais tarchuir stóras a bheith ina sheilbh aige, é a fhorbairt, a bhainistiú agus a oibriú gan nós imeachta tairisceana atá oscailte, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach a leanúint.

Beidh feidhm ag na maoluithe ar Airteagal 40(4) agus Airteagal 54(2) go dtí go mbeidh an córas tarchurtha sa Chipir nasctha le córais tarchurtha Ballstát eile trí idirnas.

(10) cuirtear an tAirteagal [...] seo a leanas isteach:

‘Airteagal 66a

Rochtain ar fhuinneamh inacmhainne le linn géarchéim praghsanna leictreachais

1. **Féadfaidh an Chomhairle [...], ar thogra ón gCoimisiún, trí bhíthin cinneadh cur chun feidhme [...], a dhearbhu go mbeidh géarchéim praghsanna leictreachais réigiúnach nó uile-Aontais ann má chomhlíontar na coinníollacha seo a leanas:**
 - (a) **meánphraghsanna an-ard i margaí mórdhíola leictreachais dhá uair go leith ar a laghad an meánphraghas sna 5 bliana roimhe sin, praghas a mheastar a bheidh ann fós ar feadh 6 mhí ar a laghad. Ní chuirfear san áireamh i ríomh an mheánphraghais le linn na 5 bliana roimhe sin an bhliain 2022 ná na tréimhsí sin inar dearbhaíodh géarchéim praghsanna leictreachais réigiúnach nó uile-Aontais;**
 - (b) méaduithe géara [...] **de thart ar 70 %** ar a laghad ar phraghsanna miondíola leictreachais, praghsanna a mheastar a bheidh ann fós go ceann [...] **3 mhí** ar a laghad; agus
 - (c) tá tionchar diúltach ag na méaduithe ar phraghsanna leictreachais ar an ngeilleagar i gcoitinne.

2. **Sonrófar [...] sa chinneadh** lena ndearbhaítear géarchéim praghsanna leictreachais réigiúnach nó uile-Aontais tréimhse bhailíochta an chinnidh sin, ar tréimhse í a d'fhéadfadh a bheith ann ar feadh tréimhse suas le haon bhliain amháin. **Féadfar an tréimhse sin a fhadú i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar amach i mír 7 ar feadh tréimhsí comhleanúnacha suas le haon bhliain amháin.**
3. **Tíolacfaidh an Coimisiún togra chun géarchéim praghsanna leictreachais réigiúnach nó uile-Aontais a dhearbhu, lena n-áirítear tréimhse bailíochta bheartaithe an chinnidh, i gcás ina measfaidh sé go bhfuil na coinníollacha i mír 1 á gcomhlíonadh.**
4. **Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, [...] togra ón gCoimisiún arna thíolacadh de bhun mhíreanna 3 agus 7 a leasú.**
- 5/[...]. I gcás ina mbeidh cinneadh glactha ag an **gComhairle [...]** de bhun mhír 1, féadfaidh na Ballstáit, ar feadh ré bhailíocht an chinnidh sin, idirghabhálacha poiblí spriocdhírthe i socrú praghsanna a chur i bhfeidhm chun leictreachas a sholáthar d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide. Maidir leis na hidirghabhálacha poiblí sin:
- (a) beidh sé teoranta do 70 % ar a mhéid de thomhaltas an tairbhí le linn thréimhse chéanna na bliana roimhe sin agus coinneoidh sé dreasacht chun an t-éileamh a laghdú;
 - (b) na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 5(4) agus (7) a chomhlíonadh;
 - (c) i gcás inarb ábhartha, na coinníollacha a leagtar amach i mír 4 a chomhlíonadh.

6[...]. I gcás ina bhfuil cinneadh glactha ag an **gComhairle** [...] de bhun mhír 1, féadfaidh na Ballstáit, ar feadh thréimhse bhailíocht an chinnidh sin, de mhaolú ar Airteagal 5(7), pointe (c), agus idirghabhálacha poiblí spriocdhírthe á gcur i bhfeidhm acu i socrú na bpraghsanna do sholáthar an leictreachais de bhun Airteagal 5(6) nó mhír 3 den Airteagal seo, praghas don soláthar leictreachais atá faoi bhun an chostais a shocrú go heisceachtúil agus go sealadach ar choinníoll go gcomhlíontar na coinníollacha seo a leanas:

- (a) ní bhaineann an praghas atá socraithe do theaghlaigh ach le 80 % ar a mhéad de thomhaltas airmheánach teaghlach agus coinníonn sé dreasacht chun an t-éileamh a laghdú;
- (b) ní dhéantar aon idirdhealú idir soláthróirí;
- (c) tugtar cúiteamh do sholáthróirí as soláthar a dhéanamh faoi bhun costais; agus
- (d) tá gach soláthróir i dteideal tairiscintí a sholáthar ar phraghas an tsoláthair leictreachais atá faoi bhun an chostais ar an mbonn céanna.

7. **In am trátha roimh dhul in éag na tréimhse a shonraítear de bhun mhír 2, déanfaidh an Coimisiún measúnú le féachaint an bhfuil na coinníollacha i mír 1 fós á gcomhlíonadh. Má mheasann an Coimisiún go bhfuil na coinníollacha i mír 1 á gcomhlíonadh i gcónaí, cuirfidh sé togra faoi bhráid na Comhairle chun síneadh a chur le tréimhse bailíochta cinnidh arna ghlacadh de bhun mhír 1. I gcás ina gcinnfidh an Chomhairle síneadh a chur leis an tréimhse bhailíochta, beidh feidhm ag míreanna 5 agus 6 le linn na tréimhse fadaithe sin.**

8. **Gan dochar d’Airteagail 107 agus 108 CFAE, féadfaidh na Ballstáit uasteorainn a chur leis an ioncam a ghintear go hinfrimeallach faoi réir na gcoinníollacha céanna a leagtar amach in Airteagail 6 go 8 agus in Airteagal 10 de Rialachán (AE) 2022/1854 ón gComhairle go dtí an 30 Meitheamh 2024. Faoi 15 Bealtaine 2024, déanfaidh an Coimisiún athbhreithniú ar chur i bhfeidhm na scéimeanna ábhartha faoin mír seo agus tabharfaidh sé tuarascáil ar phríomhthorthaí an athbhreithnithe sin don Pharlaimint agus don Chomhairle.**

(11)[...]

Airteagal 2[...]

Leasú ar Threoir (AE) 2018/2001[...]

Leasaítear Treoir (AE) 2018/2001 mar a leanas:

(1) Leasaítear Airteagal 4(3) mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara fomhír:

Chun na críche sin, maidir le scéimeanna tacaíochta praghaís dírí, deonófar tacaíocht i bhfoirm préimhe margaidh, a d'fhéadfadh a bheith, inter alia, ar scála aistritheach nó ina préimh shocráithe. Ní bheidh feidhm ag an **gcéad** [...] abairt maidir le tacaíocht do leictreachas ó na foinsí inathnuaite a liostaítear in Airteagal 19b(2) de Rialachán (AE) 2019/943 ó **Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle**³⁵, a bhfuil feidhm ag Airteagal 19b(1) den Rialachán sin maidir leis.'

(2)[...][...]

[...][...]

³⁵ Rialachán (AE) 2019/943 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 maidir leis an margadh inmheánach don leictreachas (IO L 158, 14.6.2019, lch. 54).

Airteagal 3

Trasuí

1. Déanfaidh na Ballstáit na dlíthe, rialacháin agus forálacha riaracháin is gá chun an Treoir seo a chomhlíonadh a thabhairt i bhfeidhm faoi [6 mhí tar éis theacht i bhfeidhm na [Treorach seo].

De mhaolú ar an gcéad fhomhír, na dlíthe, rialacháin agus forálacha riaracháin is gá chun phointí (2) agus (4) d’Airteagal 1 [...] [...] a chomhlíonadh, déanfaidh na Ballstáit iad a thabhairt i bhfeidhm faoi 24 mhí tar éis theacht i bhfeidhm [na Treorach seo].

Cuirfidh siad téacs na bhforálacha sin in iúl don Choimisiún láithreach.

Nuair a ghlacfaidh na Ballstáit na bearta sin, beidh tagairt iontu don Treoir seo nó beidh an tagairt sin ag gabháil leo tráth a bhfoilsithe oifigiúil. Áireofar iontu freisin ráiteas go ndéanfar tagairtí don Treoir a aisghairtear leis an Treoir seo i bhforálacha reachtaíochta, rialúcháin agus riaracháin atá ann cheana a fhorléiriú mar thagairtí don Treoir seo. Is iad na Ballstáit a chinnfidh an bealach leis an tagairt sin a dhéanamh agus conas a dhéanfar an ráiteas sin a leagan amach.’

Airteagal 4
Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Treoir seo i bhfeidhm an [fichiú] lá tar éis lá a foilsithe in *Iris Oifigiúil* an Aontais Eorpaigh.

Airteagal 5

Is chuig na Ballstáit a dhírítear an Treoir seo.

Arna dhéanamh in Strasbourg,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán